

Jí² 'lá² 'wii²¹² gasii¹ in San Pablo tí²i 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

*Poo² gasii² in 'e jí² lo tya' 'in jai² lí²i Dios néei¹
Corinto*

¹ Jna, Poo², 'in sii¹i 'e jí² lo. Joon líi¹na apóstol tya' Jesucristo coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios 'in gatyii¹³ in jna. Coon²¹ caan²¹ mo sii²¹ na'a 'e jí² lo coon¹³ ru¹u' sii²¹ Sóstenes. ² Síi³na 'e jí² lo tyi'naa' tsaru¹u' 'in cwii¹ in Dios néei¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. Joon líin² moo' tsá² tya' Dios tsu licaan²¹ moo' coon¹³ Cristo Jesús. Joon Dios gatø²ø 'naa' galíi²naa' tsá² tya'a 'in tyú¹ coon¹³ jileei²¹ gi 'in un'goo²¹ o Ña'ñu¹u' Jesucristo 'in néei¹ la caain²¹ gi li xiia²¹. 'Ii tsá² feei¹ tya' 'ii joongi tyijna' jon. ³ Cwauncwaa³ mo Ñu¹u' Dios coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo 'naa' joon canii² mo liseen²¹ naa'.

Galicwaa³ moo' 'wii¹³i Cristo

⁴ Dios gauncwaa³ 'naa' joongi 'wii¹³i Cristo Jesús. 'E joon fuu²¹² uu 'maai¹³ coon²¹ tøø² mo. ⁵ 'Wii¹³i icaan²¹ moo' coon¹³ Cristo do; Dios nigacwo¹ o 'naa' 'e tyú² 'i¹-'oo', lagi jilaa²¹ 'e foo¹oo' joongi jilaa²¹ 'e ñii²ii'. ⁶ Joon jilaa²¹ júu³ 'e gatyá³ aa cwáain¹ tya' Cristo galí¹ ja² mo jee²¹² 'naa'. ⁷ 'Wii¹³ joon la lo jo 'ee li'øø²¹ tyii' jilaa²¹ a 'e cwo² Dios tsá² la 'ii²¹² ijaan² aan' jmii²¹² mi ijnee²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo tún¹. ⁸ Joon 'ii isaan²¹ in 'naa' tá² ca li

tséi¹. La joon jo 'in cwo¹ 'naa' tsaa² coonti mi ngí²; 'ii²¹ jmá¹a Ña'ñu¹u' Jesucristo. ⁹ Dios gatø¹²ø 'naa' ilicaan²¹naa' coon¹³ Joon¹on Jesucristo. Joon 'in Dios do, 'in gatø¹²ø 'naa', jo tsacoo²¹ júu³ tya'a.

'In sixéei¹³ jee²¹² 'naa'

¹⁰ Tsaru¹u', mí³ii tyaní²ii' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo, síi¹³naa' røø²¹, jo xeei²¹ ruu²¹naa'. Síi¹³moo' røø²¹, coon²¹ 'í³-oo', coon²¹ 'e jmaa²aa'. ¹¹ Fo³oo la joon, tsaru¹u', 'wii¹³ 'inlíi¹³ tsá² inuu tya' Cloé gajin²o 'e jo cwo² júu³ ruu²¹naa'. ¹² 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'láa²mo 'i¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. 'Inlíi¹³ jin²in: "Tsá² tya' Poo² jna"; 'inlíi¹³gi jin²in: "Tsá² tya' Apolos jna"; 'inlíi¹³gi jin²in: "Tsá² tya' Tú³-u jna"; 'inlíi¹³gi jin²in: "Tsá² tya' Cristo jna." ¹³ ¿Ti líi²moo' 'e 'iin²¹² Cristo wa'a líi²naa' poo²¹² jee²¹² 'naa'? ¿E wa líi²naa' 'e gasaa²naa' jmii²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Poo²? jJo lí¹ la joon! ¹⁴ 'Maa¹³mo Dios jo gasáa¹na jmii²¹ jiin¹³ jaain²¹ 'naa', jiin¹³ 'ña'a Crispo coon¹³ Gayo. ¹⁵ 'Wii¹³ joon jo 'in lí² jin² coonti 'e gasáa²i jmii²¹ coon¹³ 'e sii²¹ jna. ¹⁶ Fiin¹³ nigasáa¹³ mogii jmii²¹ 'in tsá² inuu tya' Estéfanos pe jo tíi¹³-tsii gasáa¹³gii jmii²¹ 'in xeei²¹gi. ¹⁷ Ña'ñu¹u' Cristo jo gasii¹in jna wa'a sáa¹³na tsá² jmii²¹. Gasii¹in jna 'e jmaa¹³aa tsá² júu³ xiia'la itiin¹³mo tsá² tyani Dios. Joon gajma³aa tsá² júu³ coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹, la joon liñi² tsá² xiiala gajúin¹ Fii²¹²i' tsaa' crúu¹³ tya'a. Joon coon¹³ 'e júu³ coon²¹ tsáa¹ do jo tsa¹í¹ 'wa'a pí³ 'e 'oo¹o 'e júu³ do tya' xiiala itiin¹³mo tsá² tyani Dios.

Jm̩¹-tsi 'in jai'² lí²i Cristo

18 Jileei'²¹ 'in ngaliin¹ li gó² jo tsáai¹-tsi 'e júu³ tya' xiiala mo gajúin¹ Fii'²¹² tsaá' crúu¹³ tya'a 'e 'iin² tsaá² tya' tsá². Júu³ tya' tsá² caa²¹mo joon lí²i. Pe tyijna'gí', 'in gajmaa¹a Dios tiin¹³na', 'ii'²¹ tya' Dios 'a la joon. 19 Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios:

Jna-a i'íin¹³na 'e 'i¹-tsi 'in jm̩¹-tsi,

joon 'in tá¹-tsi, ijn̩¹³na tya'a 'e jo 'yeei²¹ to² tya'a.

20 Wa'a la joon ç'ee to² 'í³gí 'in jm̩¹-tsi, si tifo²'ee, si 'in jo cwó² júu³ 'e li juncwii²¹? Jo 'ee to² 'iin²gí 'ido ts̩ Dios gajmaa¹a 'e jilaa²¹ 'e jooin¹-tsi 'ido lawa júu³ tya' tsá² caa²¹mo. 21 Ñi¹ Dios 'e jmoo¹o, joon jo gacwo¹ Dios 'e ilicwii¹in 'in jm̩¹-tsi 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e jooin²¹-tsi. Pe Dios-gí gali'iin²¹²in jmáa¹a tiin¹³ tsá² coon¹³ júu³ tyá² tya' jileei'²¹ 'in jai'² lí²i 'ii-o x̩fiin¹³ 'in catyaai²gí lí²i júu³ tya' tsá² caa²¹²mo lo.

22 'In tsá² Israel mi¹i coon²¹ milagro joon litsáai¹-tsi. Joon 'in tsá² griego-gí jmaai² 'iin²¹²in lijm̩¹-tsio 23 pe jna'g̩i tyaa²¹a'a júu³ tya' Cristo 'in gateen¹in tsá² tsa' crúu¹³ do-o. Fa'̩i²¹ 'aa¹a 'in tsá² Israel 'wii¹³ 'e júu³ lo joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel lí²i júu³ tya' tsá² caa²mo joon. 24 Pe tya' jileei'²¹ 'in gatø² Dios ilin²in tsá² tya'a, x̩fiin¹³ tsá² Israel si jo tsá² Israel 'ee, 'ii'²¹ tya' Dios jmoo¹o Cristo tiin¹³ tsá² joongí 'e jm̩¹-tsi. 25 Wa'a lí²i tsá² 'e jo jm̩¹-tsi Dios, 'ii 'in jm̩¹gí-tsi lagi 'e jm̩¹-tsi tsá² juncwii²¹. Joongí wa'a lí²i tsá² jo 'oo¹o Dios pí², 'ii 'in 'oo¹gí pí² lagi tsá² juncwii²¹. 26 'Ii²¹du-'oo', tsaru¹u', xiiala lí¹naa' mo gatø² Dios 'naa', x̩na 'naa' lí¹naa'

tsá² jm̄i¹-tsi tyani tsá² juncwii²¹, joongi xuu 'naa' 'oo¹o to², joongi xuu líi¹naa' tsá² tyiin². 27 Pe Dios-gi gatyii¹³in 'in tsá² líi¹i tsá² báí¹ 'e coon¹³ la joon cwo¹o fa'ñ²¹ 'in jm̄i¹-tsi. La joon jon gatyii¹³ Dios 'in tsá² líi²i tsá² jo pí²-tsi joon coon¹³ la joon jon cwo¹o fa'ñ²¹ 'in pí²-tsi. 28 Joon la joon Dios gatyii¹³in 'in líi¹i tsá² jo tyiin², 'in jo tsáai¹-tsi tsá², ('in jo to² 'í³ do) 'ii 'in tyá² røø²¹ tya' 'in líi²i tyiin²gi. 29 La joon jii¹³ jaain²¹ jo 'in lí² jmaa¹gi jløø³ tyani Dios. 30 Pe 'ña'a Dios nigauncaan²mo 'naa' coon¹³ Cristo. Joongi 'wii¹³ Cristo do-o galijm̄i¹-oo', 'wii¹³ 'ii gauntyúu¹mo Dios 'naa' la joon ilí² jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu² joongi tiin¹³moo' tyaní¹i. 31 Jii¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: “Wa'a 'iin²¹² tsá² unjløøi¹³ yaai 'ná¹-a unjløøi¹³ yaai coon¹³ Ña'ñu¹ Jesucristo.”

2

Jo¹o líi²naa' tsu 'wii¹³ 'ii²¹ tya' Dios

¹ Tsaru¹u', mo gatyáa³aa júu³ jai² tya' Dios jee²¹² 'naa', jo gafo²oo júu³ jm̄i¹-tsi jon'gi júu³ taai²¹² 'áai¹. ² Mo gatyáa³aa júu³ coon¹³ 'naa' jo júu³ xii¹gi gatyáa³aa, gatyáa³oo jmaai² júu³ la mo gangi¹i Jesucristo juncwii²¹ joongi la mo gajúin¹ Jesucristo tsaa' crúu¹ tya'o. ³ Gasiin²¹na 'ñii'a 'wéi¹ coonti-i tyaní²ii', jlée³moo 'goo²¹oo wa jo gatyáa³aa la ti jilaa²¹a 'e júu³ tyú² do. ⁴ Jo gauntsáa¹na-'oo' coon¹³ júu³ jm̄i¹-tsi; gauntsáa¹moo-'oo' tsu 'wii¹³ ga'e²e 'e Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios galitsáa¹mo-'oo' 'e júu³ lo. ⁵ Tsu 'wii¹³ joon

'ii'²¹ tya' Dios lija'²mo líi'²naa' jon' wa'a coon'¹³ júu'³ jmii'¹-tsi tya' tsá'².

Licwii'¹mo tsá'² Dios 'wii'¹³ Espíritu Tyú'² tya'a

⁶ Pe 'e la ja'²mo, jna'a tyaa'²¹a'a júu'³ 'e jmii'¹-tsi tya' jileei'²¹ 'in tyú'² 'øøi'²¹-tsi 'e jai'² líi'²i. Pe 'e júu'³ do tyii'ⁱ jo li la li 'e júu'³ jmii'¹-tsi tya' 'in tsá'² taan'²¹²in juncwii'²¹ lo jon'gí la li 'e júu'³ tya' 'in 'oo'¹o to² 'e juncwii'²¹ lo, tsu ti li tyé'¹mo 'in tsá'² do. ⁷ La ti júu'³ faa'²¹oo'o jmaai'² júu'³ 'e 'i'¹-tsi Dios. Júu'³ 'e Dios ga'e'²e tsá'² tya' nano. Ni'ii'²¹²-tsi Dios jée'¹mo xiiala ijmaa'¹³a tyú'¹mo tsá'² ca nu'gí ijmaa'²¹o 'e juncwiin'²¹ lo. ⁸ 'Wii'¹³ joon jiin'¹³ jaain'²¹ 'in 'oo'¹o to² juncwii'²¹ lo jo ga'øøi'²¹-tsi, tsu wa mi'i ga'øø'²¹mogi-tsi 'in 'oo'¹o to² do jo gateen'¹gí Ña'ñu'¹u' Jesucristo do tsaa'¹ crúu'¹³ tya'a. ⁹ Pe jiin'¹³ la jin'² ni jí'² tya' Dios: Tya' 'in tsá'² 'in 'iin'²¹²in 'ii, nigatyaa'¹ Dios tyú'² 'e sá'² tya'a coon'²¹ 'e jo 'in mo gani'² jogi 'in nuu'¹un jon'gí 'in mo 'i'¹-tsi coonti.

¹⁰ Joon jilaa'²¹ 'elo 'ña'a Dios gajmaa'¹a 'e liné'³e' coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in Espíritu Tyú'² tya'o. Joon 'in Espíritu Tyú'² tya'a do jóø'²o ce jilaa'²¹, ce jilaa'²¹ 'e 'i'¹-tsi Dios 'ña'a lí'² jóø'²ø.

¹¹ Lawa tsá'², jo ñi'¹i tsá'² 'ee 'i'¹-tsi tsá'² la jaain'²¹ la jaan'²¹in, yaamo alma tya' tsá'² ñii'¹i 'ee 'i'¹-tsi. 'Wii'¹³ la joon jiin'¹³ 'ña'a 'in Espíritu tya' Dios ñii'¹i jilaa'²¹ 'e 'i'¹-tsi Dios. ¹² Joon jna'o' ga'ii'¹³mo' 'in Espíritu tya' Dios do, jo'on ga'ii'¹³na' espíritu tya' tsá'² taan'²¹²in juncwii'²¹ lo. Joon 'wii'¹³ 'in Espíritu Tyú'² do-o 'øø'²¹mo-tsi' jilaa'²¹ 'e gacwo'¹ Dios jna' 'yaai'¹-tsi. ¹³ La joon tyii'²¹a'a 'e júu'³ 'e gacwo'¹

Espíritu Tyú² do jna'a tya' 'in niga'ii'²¹ 'in Espíritu Tyú² do.

14 'In jo mo 'ii'²¹ 'in Espíritu Tyú² do jo 'ii'²¹i júu³ tyú² tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'e tyaa²¹a'a tsu líi²i 'e júu³ tya' tsá² caa²¹mo joon. Jo líi'¹i 'øøi'²¹-tsi 'e júu³ tyaa²¹a'a lo tsu jiiin'¹³ Espíritu tya' Dios lí² jmá¹ 'øøi'²¹-tsi. 15 Pe 'in tsá² 'in niga'ii'²¹i 'in Espíritu Tyú² tya' Dios lí²-i cón² cwáain¹ ce jilaa'²¹a. Joon ce jiiin'¹³ jaain²¹ tsá² 'in jo cwii¹in Dios jo lí² 'øøi'²¹-tsi xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² 'in cwii¹in. 16 Jiiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios: “¿'Iin niga'øøi'²¹-tsi 'a 'i¹-tsi Dios? ¿'Iin lí² 'e² Dios?” Pe jna'gi' 'i¹-tsi' la 'i¹-tsi Cristo.

3

Tsa'leei'¹³ tya' Dios jile'¹e'

1 Tsaru'¹u', jo lí² fú² jna 'naa' lawa tsá² 'in 'oo¹o Espíritu Tyú² tya' Dios. Gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² taan²¹²in juncwii²¹, 'in jo cwii¹in Dios. 'Naa' líi¹naa' lawa xuui²¹² jo mo cwáan¹mo. Jo mo gauncwaan¹naa' cwáain¹ tya' Cristo. 2 Jmaai'² júu³ jo taa²mo ga'e¹ee 'naa'. Lawa yuun²¹ 'uun'²¹ fi² jo mo li dø¹²ø 'í¹, la joon jon jna jo lí² 'e¹ee 'naa' coon¹³ júu³ taai²¹². Pe jo mo li'øøi'²¹-oo' júu³ taai²¹², 3 tsu 'i¹gi-'oo' la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹. La 'ii'²¹² 'oo²oo' tsiwúu¹, 'noo²oo' mii'¹³, joongi xeei² ruu'²¹naa' jmaai'² la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'i¹-oo' joongi jmoo²oo' jmaai'² 'a la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. 4 Tsu wa mo jin'² tsá²: “Tsá² tya' Poo²-o jna”, joon 'in líi¹³gi jin'²in: “Tsá² tya' Apolos jna”, jmoo²oo' la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹.

5 Pe, ¿'iin 'in Poo² do? ¿'iingi 'in Apolos do? Caní³ lí²moo'o tsá² tya' Dios, joon 'wii'¹³ jna'oo'o ja²mo gali²naa' Ña'ñu'^{1u} Jesucristo. Jmoo²¹² jna'a la jaain²¹ la jaan²¹na'a jiin¹³ la to² gatyu'² ña'a Dios. 6 Lawa coon²¹ 'e jñí² tsá² lí² 'e júu³ tya' Dios, joon jna-a gato'^{2o} 'e jún² do, joon Apolos-gi ga'ee¹ e jmü²¹ pe ña'a Dios gajmaa¹ a gacwáin¹ 'e jún² do. 7 La joon lí², 'in gajñí² lo coon¹³ 'in ga'ee¹ e jmü²¹ do jo 'ee to² 'í³ jiin¹³ ña'a Dios 'in tyiin² gi tsu 'ii jmoo^{1o} cwaain²¹ jilaa^{21a}. 8 'In jñí² jún² do la joon jon 'in 'ee¹ e jmü²¹ coon²¹ røø²¹ mo, pe Dios tyí² 'lee¹³; la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la to² gajmaa^{1o}. 9 Pe jna'a caan²¹ mo jmoo²¹ o'o to² tya' Dios joon 'naa'gi' lí¹naa' lawa coon²¹ tyiaa²¹ li jmoo^{1o} Dios to².

Joongi lí²moo' jon lawa coon²¹ 'nú¹ 'e jmoo¹³ Dios. 10 Joon Dios gajmee¹ i jna lawa jaain²¹ tífuu²¹ 'a jmaa¹³ aa tífuu²¹ do joon 'in xee²¹ mo 'in uncwaan²¹ in 'oo²¹ do. Joon jileei²¹ 'in uncwaan²¹ in 'oo²¹ ni tífuu²¹ do 'ná¹-a coon²¹ cwáain¹ xiiala jmáa^{1a}. 11 Joon jiin¹³ jaain²¹ li jma² gi coon²¹ gi tífuu²¹ xiia', tsu ña'a Jesucristo lí¹ i 'e tífuu²¹ do. 12 Pe ni do lí²-i uncwaain²¹ tsá² coon¹³ cwanáa¹, si coon¹³ cwataa²¹ 'ee, si coon¹³ cuun²¹² 'moo³ 'ee 'e ta'a 'wóo^{2o}. Lí²-i jon uncwaain²¹ tsá² coon¹³ 'mó², si coon¹³ 'nuu²¹ 'ee si coon¹³ mo² cwañi¹ 'ee 'e jo ta'a 'wóo^{2o}. 13 Joon mi cwá² jmü²¹² icwée² i Cristo tún¹, røø²¹ liñí² tsá² 'ee coon¹³ gajmaa^{13a} 'e 'nú¹ do. Tsu 'e jmü²¹² joon ijó¹ coon¹³ jí² i joon coon¹³ 'e jí² joon iliñi¹ tsá² 'ee to² nijmaa^{1a} tsá² si 'e tyú² si 'e gó² 'ee la jaain²¹ la jaain²¹. 14 Joon wa 'nú¹ 'e tyú² nigajmaa^{13a} tsá² jo

coo¹o coon¹³ 'e jí² do pe 'in i'ii²¹mo 'lee¹³i. 15 Pe wa'a 'in nigajmaa¹³gi 'ná¹ gó², 'e coo²¹-o joon. Joon jilaa²¹a i'ín²mo tya'a, jiin¹³ 'ña'o tiin¹³gi tyani Dios lawa jaain²¹ 'in galáa²i 'ña'a jee²¹² jí².

16 ¿Ti jo ñí³ 'naa' 'e líi¹naa' lawa cwo¹ tya' Dios Jmii²¹ joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do tyiin¹³mo jee²¹² 'naa'? 17 Joon wa'a 'in 'iin²¹²in xéi¹ cwo¹ tya' Dios, Dios-gi 'ín²mo 'ii tsu cwo¹ tya' Dios 'e cwaa³mo joon. Pe 'naa' yaamoo' líi¹naa' 'e cwo¹ joon.

18 Jo cón²oon' 'naa' tóo² yaanaa', wa' 'in líi² 'e jmii¹-tsi 'i jiin¹³ la líi¹ 'in tsá² jmii¹-tsi taain²¹² juncwii²¹ 'ná¹-a lín²in lawa jaain²¹ 'in jo 'ee tii²¹i coonti joon coon¹³ la joon lí²-i lín²in jaain²¹ 'in jmii¹-tsi la jai². 19 Wa'a tya' Dios 'in líi¹i jmii¹-tsi 'e juncwii²¹ lo lawa tsá² caa²¹mo 'i. Ni jí² tya' Dios jin²: “Dios jmoo¹o xuui²¹ yaai 'in tii²¹i coon¹³ yaamo 'e tii²¹i do.” 20 Jin²o jon 'e jí² do: “Ñañu¹ñi²o 'e jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi 'in jmii¹-tsi jo 'ee to² 'í³ 'e joon.” 21 Tsu 'wii¹³ joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² unjløi¹³ yaai wa'a líi²i líi¹i tsá² tya' tsá². Pe 'e tii²¹i 'naa'a jilaa²¹ 'e sá². 22 Poo² si Apolos 'ee, si Tú³ 'ee si juncwii²¹ lo 'ee, si 'e seen²¹mogii¹ 'ee, si 'e najúun²moo' 'ee, si jilaa²¹ 'e sá² nanó² 'ee, si jilaa²¹ 'e ilisá² 'ee jilaa²¹a tyi'naa'a. 23 Joon 'naa' líi¹naa' jóon¹on Cristo, joon 'in Cristo do tya' Dios 'i.

4

To² 'ná¹ jmaa¹ a apóstoles

1 'f¹-'oo' jna'a lawa tsá² 'in uncoon¹³ Cristo, 'in náa¹ cwoo²¹'o'o 'ná¹a 'e² tsá² 'e 'i¹-tsi Dios. 2 La joon wa'a 'ee náa¹a cwoo²¹'o tsá² júu³ tyú² tya' Dios 'ná¹ jmáa¹a 'i júu³ la tí³i, joon la joon tsáa¹mo-tsi tsá² 'ii. 3 Pe jna, xuu cu²-tsii wa'a 'naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'ii²¹ tyiia si tyi³aa tyani 'in 'oo¹o to² 'ee. Ce jiin¹³ 'ñii'a jo jmóo³oo 'ii²¹ tyiia. 4 Joon jon'gi 'ñii'a jo ñii³ii ti 'óo³oo tsaa², 'elo jon' 'øøi²¹-tsi wa'a jna 'e jo 'óo³oo tsaa² pe 'ña'a Ña'ñu¹u' ijmáa¹a 'ii²¹ tyiia. 5 Tsu 'wii¹³ la joon, jo cón²oon' cwáain¹ xiiala seein²¹ 'in xeei²¹ la nu'gi ití² jmü²¹² icwée²i Ña'ñu¹u' Jesucristo. Ján²duu' cón²oon' cwáain¹ ca mi cwée²i Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'ña'-o i'wo¹²o li jnee²i la jilaa²¹ 'e si'mo² li nuu²¹ no. Mi tí² 'e jmü²¹² joon, joongi ijmá¹a Ña'ñu¹u' Jesucristo iliñí² jileei²¹ la jilaa²¹a 'e ni¹¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon Dios-gi ifaa²¹-o 'ee 'e tyú² gajmaa¹a tsá² la jaain²¹ la jaain²¹.

6 Tsaru¹u', tyí³aa 'e júu³ lo cwáain¹ tya' Apolos coon¹³ jna 'e tyú² tyi'naa', tsu 'iin²¹²na 'e liñi³oo' jo ngüi²¹²güi' jiin¹³ la jin² jí² tya' Dios. Joon la joon jiin¹³ jaain²¹ jo unjløøi¹³ yaai coon¹³ jaain²¹ tifo¹², jo'gi ijmáa¹a 'e jo tsáai¹-tsi 'in jaain²¹. 7 ¿'lin 'in jmoo¹o tyú²gi tyii' lagi 'in catyaaí²gi? ¿'Ee 'oo²¹²oo', ti jon'on Dios gacwoo¹o? Joon wana 'ii-o gacwoo¹o jilaa²¹ 'e 'oo²¹²oo', ¿'ee li¹² unjløøi¹³ yaanaa' 'e 'oo²¹²oo' do lawa'a yaanaa' gajmaa²aa' 'e 'oo²¹²oo' do?

8 Nalí¹naa' lawa'a 'e lí¹naa' tsá² sá² cuu², 'oo²oo' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²naa'. Lí¹naa' 'e 'naa'oo' nityu²uu' to² lawa røøi¹³. Joon jna'güi' li' co'o 'lee¹³naa'

jna'a. 'Áa¹mo 'iin²¹²na wa x^uu ja²mo 'e lí¹naa' r^oo¹³ joon ca jna'oo'o lí²-i jon ty^{uu}'¹³u to² coon¹³ 'naa'. ⁹ Lí²na la lí¹i jna'a 'in lí¹i apóstoles ni'i sáa¹i Dios jna'a ti li tsé¹mo. Lí¹na'a lawa 'inlí¹³ 'in niteen¹en ijúun²mo. Nalí¹na'a lawa coon²¹ 'e sá² tsa'goo²¹-tsi tsá² jileei²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ la jileei²¹ ángeles lagⁱ jileei²¹ tsá² jóø²mo jna'a. ¹⁰ Lí²i tsá² lawa tsá² caa²¹mo jna'a 'wii¹³i cwáain¹ tya' Cristo joon 'naa'gí¹ lí²naa' 'e lí¹naa' tsá² jmí¹-tsi cwáain¹ tya' Cristo. Lí¹na'a tsá² 'wóo²mo la 'í²¹² 'naa'gí¹ lí²naa' 'e lí¹naa' tsá² pí²-tsi. Jo tsáai¹-tsi tsá² jna'a, pe 'naa'oo' un'goo¹o tsá². ¹¹ Ca nanoo²¹² nili'øø¹mo 'e tyee²e'e, nilí² unjmí²¹na'a, nili'øø¹i sí²'i'in, nijmee²¹mo tsá² jna'a, jogⁱ tyii²¹'i sá². ¹² Joongi ni'woo²¹-oo'o to² jmoo¹ to². Joon mo jí²'in tsá² jna'a, jna'gí¹i sí¹³'i, "Ná¹ uncwaa³mo Dios 'naa'." 'øø¹mo tsá² jna'a pe jmoo²¹o'o taa²¹-oo'o. ¹³ 'Lí³i faa²¹ tsá² 'wii²¹² tyii²¹'i pe fee¹mo-tsii'i júu³ tyaa²¹a'a coon¹³on. Jmaai²¹ tsá² jna'a lawa tyi¹ taa¹³ juncwii²¹, lagⁱ wa 'e tí' co' tsá²a jmaai²¹ tsá² jna'a ca jmí²¹ no.

¹⁴ Jo jmóo³oo 'e jí² lo wa'a cwo²oo 'naa' fa'í²¹, jmóo³oo 'e jí² lo lawa' cwo³oo cwáain¹ y^{uu}n²¹ tyiia 'in 'iin²¹²moo. ¹⁵ X^{uu}fiin¹³ 'naa' 'áa¹naa' tifo² tyii' fúui¹ 'in 'é² cwáain¹ tya' Cristo, pe jaan²¹mo 'ñá²uu' sein²¹ cwáain¹ tya' mo galiija²mo lí²naa' joon jna-a 'i. Tsu 'wii¹³i 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios 'e gatyáa³aa coon¹³ 'naa' galiija²mo lí²naa' Cristo Jesús. ¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon mí³í tyani²'ii' tyan²aan' cwáain² xiiala jmóo³oo joon

la joon jmaa²aa'.

17 Tsu 'wii'¹³ gali'in²¹²na 'a untii'¹³duu-'oo' xiiala mo gangí³ñi jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ tsá² 'in jai'² líi²i Cristo, 'wii'¹³ joon síi³na Timoteo, 'in 'iin²¹²na. Lawa yuun²¹ tyiia-oo 'i coon¹³ to² jmoo²¹o'o tya' Ña'ñu'¹u'. Joon, untiin¹³in júu³ tya'a. 'Ii-o i'e'²e 'naa' la lí'e ga'éé³ee la caain²¹ jee²¹² tsá² 'in jai'² líi²i Cristo. 18 'Inlíi¹³ jee²¹² 'naa' gaunjløøi'¹³ yaai, líi²i 'e jo cwéei³gñi jee 'naa'. 19 Pe 'i¹-tsii yíia³oo la jmoonoo wa icwo¹ Ña'ñu'¹u'. Joon iyajøø³oo ti 'e ijmá² 'in tsá² unjløøi'¹³ yaai do 'e la lí² 'e faa'²¹a do. Yajøø³oo wa'a cwo¹o Dios wa'² pí² tya' 'ido si jo cwo¹-o 'ee. 20 Tsu lí tyu'² Dios to² tsá² jon' lí'i júu³ pe coon¹³ 'ii'²¹ tya'o to² 'e tyu'²u tsá². 21 'Ee 'iin²¹²naa' jmá³aa tyii' mi cwéi¹na, ti 'e 'e'³ee 'naa' wúu¹, owa'a 'iin²¹²naa' jmá³aa tyú²-tsii, un'née³moo 'naa' 'ee?

5

Coon²¹on cwáain¹ 'e ga'láa²a tsá²

1 Niñii¹i tsá² 'e jaain²¹ jee²¹² 'naa' tyiin¹in coon¹³on lawa tsamí² tya'o jaain²¹ tsá² neei¹³ sáa³a. 'E lo-o coon²¹ 'e gó² líi¹ ca jiiin¹³ 'in jo cwii¹in Dios jo tñi²¹ jmáa¹a. 2 Joon jløø¹²mogi 'naa'! jPe tyú²gi wa'a ngi²ñi' fa'ñi²¹! 'In tsá² 'in gajmaa¹a 'e gó² lo tyú²gi wa'a gajeen²¹mo jee²¹² 'naa'. 3 Joon xufiin¹³ jo siin¹³na la si'yee²¹na jee²¹² 'naa' pe 'ñi³-tsii 'naa' joon nigajma¹oo 'ii'²¹ tya' 'ido 'in gajmaa¹a 'e gó² do lawa'a siin¹³moo coon¹³ 'naa'. 4 Uncaan²¹naa' ruu²¹naa' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu'¹u' Jesucristo. Joon siin¹³moo coon¹³ 'naa' coon¹³

jilaa²¹ 'e 'i¹-tsii. La joon jon 'ii²¹ tya' Ña'ñu^{1u}' Jesús uncoon¹³on 'naa'. 5 Joon 'ná¹ tyí¹³moo' 'in tsañuu¹ ga'láa¹a do 'in tyiin¹³ jee²¹² 'in jo¹ líi² do, jaan¹³naa' Satanás, joon coon¹³ la joon i'fin²mo 'e ngú¹ taan¹in pe itiin¹³mo alma tya'a mi jó¹o tún¹ Ña'ñu^{1u}'.

6 Jo lí² unjløøi¹³ 'naa' yaanaa' coon¹³ 'e jmoo^{2oo}' lo. ¿Ti jo ñii²ⁱⁱ júu³ 'e jin² tsá²: “Coon¹³ ca pii³ tyiian³ caai²¹ tsá² 'e con² do coon¹³ 'e joon jmoo^{1o} roon¹on la tøøi² con² do?” 7 Tú^{2uu} jilaa²¹ 'e gó² jmoo^{2oo}' 'e li la li tyiian³ tsáai² 'e jmoo^{1o} 'lóa¹ tya' tsá². Joon ilíin^{2moo}' lawa 'iñi¹ 'mí² 'e jo tyiian³ jeei¹ tsu la joon tsai² líi¹naa'. Tsu nigajún¹mo Cristo 'ña'a 'wii²¹² tyijna'o'; ngangí²ⁱ la ngangí²ⁱ joo'saa²¹ yuu²¹ jngai² tsá² Israel cuu²¹ⁱ mo ti jmí²¹² pascua. 8 La joon jmoo^{13o}' jmí²¹² pascua tyi' la ti la lí¹⁻ⁱ coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' joongi 'e jai² líi²na' 'e li la li 'iñi¹ jo jeei¹ tyiian³. Jon'on jmoo^{21o}' jmí²¹² pascua tyi' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo^{21o}' jon'gi' coon¹³ 'e gó² 'i¹-tsi' 'e li la li 'e tyiian³ tsáai² do.

9 Ni jí¹ tyiia 'lóa² 'wii²¹² do gafuu^{212uu} 'naa' jo síi¹naa' røø²¹ coon¹³ 'in ngi¹ to² 'lóa¹ coon¹³ tsamí² xeei²¹ si tsamí² ngí¹ to² 'lóa¹ coon¹³ tsañuu¹ xeei²¹ 'ee. 10 Jo 'øøi²¹-tsi 'e fuu^{212uu} 'naa' wa'a tú²naa' coonti tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'lóa¹, si 'in tsii²¹ cuu² líli¹ 'ee, si 'in jmoo^{1o} 'uun²¹ 'ee, si 'in ungoo^{21o} 'in jon'on Dios la jai² tsu 'ná¹ 'woo^{21moo}' 'a juncwii²¹ lo wa jo 'iin²¹²naa' seen²¹naa' jee²¹² tsá² la 'ii. 11 'øøi²¹-tsi 'e gafoo^{21oo} do jo 'ná¹ síi²¹naa'

røø²¹ coon¹³ jiin¹³ jaain²¹ 'in jin² 'e jai² líí²i Cristo pe la 'íí²¹² joon ngi¹ 'láa¹o, si tsii²¹ mogí cuu² lílí¹ 'ee, si ungoo²¹o 'in jon' Dios la jai² 'ee, si jmoo¹o júu³ 'atsaa²¹ 'ee, si ngi¹ to² 'uun²¹ 'máa¹ 'áai¹ 'ee, si 'in jmoo¹o 'uun²¹ 'ee²¹. Jiin¹³ jo cøø²¹ø' caain²¹ coon¹³ 'in la 'i. ¹²⁻¹³ Tsu jo tíí²na jmáa³aa 'ii²¹ tya' 'in jo jai² líí²i Cristo tsu Dios 'in jmá¹a 'ii²¹ tya'a. Pe 'naa'gíí' tíí²¹naa' jmaa²aa' 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in jin² 'e jai² líí²i Cristo. 'Wii¹³i joon tyii²moo' 'in tsá² ga'noo¹o tsaa² no jee²¹² 'naa'.

6

'Ná¹ jmaa²aa' 'ii²¹ tyii' la 'oo²¹ jee²¹² yaamoo'

¹ Wa mo sá² coon²¹ míí¹³ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei'gí 'ná¹ nuu¹un, ¿'ee lí' tá²-oo' míí²íí' ilí² 'ii²¹ tyani 'in jo cwii¹in Dios la cwii¹in jna' lagi 'e míí²íí' tyani 'in tsá²-tsi Dios? ² ¿Tí jo níí²ii' 'e 'naa' 'in tsá²-tsi Dios ijmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo? Joon wana 'naa' ijmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹, lí² jmaa²aa' jon 'ii²¹ jilaa²¹ cwáain¹ pí³ 'e sá² jee²¹² 'naa'. ³ ¿Tí jo níí²ii' 'naa' ijmo²¹o' 'ii²¹ ca tya' ángeles tya' Dios? Joon wa' la joon tá²gí galí² jmoo²¹o' 'ii²¹ 'a lí² 'e juncwii²¹ lo. ⁴ Wana 'naa' tíí¹naa' cwaain¹ tya' 'e sá² juncwii²¹ lo, lí²i míí²íí' ilí² 'ii²¹ tyani doñi'iin tsá² 'wói¹ jee²¹² 'in jai² líí²i. ⁵ Fuu²¹²uu 'naa' la joon, joon i'aa²aa' fa'íí²¹. ¿Tí jo 'in seein²¹ jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in lí² jmá¹a 'ii²¹ jee²¹² la 'oo²¹ ruu²¹naa' 'in jai² líí²i? ⁶ ¿Tí 'ná¹ 'nñ¹i tsaruu²¹i tyani 'in jmoo¹o 'ii²¹ 'in jo tsá²-tsi Dios?

7 Joon 'e tíi¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa' jmoo^{1o} 'e faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e jai² líi²naa' tsu jo untiin¹³naa' júu³ tyii'. Tyú²gi wa'a jo mii¹³ jmaa^{2aa} 'mo nasá² 'ii²¹ 'e gó² tyii'. Tyú²gi jon wa'a jo mii¹³ 'e ga'uun^{1un} tsá² tyii'. 8 Pe 'naa'oo' jmoo^{2oo} 'e gó²gi. 'Ii²¹ 'e gó² 'iin²¹²naa' jmaa^{2aa}, joon ca la 'oo²¹ ruu²¹naa' 'iin²¹²naa' jmaa^{2aa} 'uun²¹.

9-10 ¿Ti ñí² 'naa' 'in jmoo¹ 'e gó² jo itii²i 'í²i li tyu² Dios to²? Jo cón^{2oon} 'tío² yaanaa', jo itsa^{í2}i li tyu² Dios to² jileei²¹ 'in 'láa¹ coon¹³ tsamí² 'in jon' 'oo^{212o} jon'gi itsa^{í2}i li tyu² Dios to² 'in ungo^{21o} dios tya'a 'in gajmeei¹ tsá², jon'gi 'in fee¹i tsamí² xeei'gi. Jon'gi itsa^{í2} 'in tsañuu²¹ do 'in 'láa¹ la 'oo²¹ tsañuu²¹, jon'gi 'in jmoo^{1o} 'uun²¹, jon'gi 'in 'iin²¹²in cuu² áai¹, 'in ngí¹i to² 'iin¹, 'in jmoo^{1o} 'atsaa²¹, si 'in tyi²i cuu² tsá² xeei' 'ee jo itsa^{í2} li tyu² Dios to². 11 Joon la joon galíi¹i 'inlíi¹³ 'naa' pe lawa garun^{1o} nigajmeei¹ Dios 'naa' 'in tyú¹, gatyii¹³in Dios 'naa' 'e lín²naa tsá² tya'a nigauntyuu²¹mo Dios 'naa' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu^{1u} Jesús joongi coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tyi'.

Jmaa¹i to² cuerpo tyii' tya' 'e tyú^{2-u}

12 Jin² tsá²: “Lí²-i jmoo^{1o} tsá² doñi'ee 'e 'iin²¹²in.” Joon jna fuu^{212uu} 'e jo^{1o} júu³ tya'a pe jilaa²¹ 'e jmoo^{1o} tsá² jo jméi¹ tya'a. Jo^{1o}, lí²i jmáa^{3aa} doñi'ee 'e 'iin²¹²na, pe jo cwó^{3oo} wa'a jiin¹³ coon²¹ tyuu^{13u} to² jna. 13 Ja²mo júu³ 'e jin² tsá²: “Jmaa¹i to² 'uunñi² tya' tu² tsá², la joon jon, tu² tsá² jmaa¹i to² tya' 'uunñi².” Pe ji tún² do iuntyee¹mo Dios. Jo gajmaa^{1a} Dios 'e cuerpo tya' tsá² wa'a 'láa^{1a}

coon¹³ tsamí². Gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² tya' Ña'ñu¹u', la joon joon Ña'ñu¹u' tya' cuerpo tya' tsá². 14 Joon la gajmaa¹a Dios jiin¹in Ña'ñu¹u', la joon jon ijmáa¹a jiin¹in' coon²¹ 'ii²¹ tya'a.

15 ¿Ti jo ñí² 'naa' 'e la jaain²¹ la jaan²¹naa' líi¹naa' lawa coon²¹ ti' ca'naa¹³i cuerpo tya' Cristo? ¿Wa lí² la joon, xiiala iliuncaan²¹naa' 'e ti' ca'naai¹³ cuerpo tya' Cristo coon¹³ jaain²¹ 'yiiacuungó²? ¿Jo lí² jmoo²¹o' la joon coonti! 16 ¿Owa jo ñí² 'naa', mo fee²¹i tsá² jaain²¹ 'yiiacuungó² lín²mo 'ido lawa coon²¹ cuerpo coon¹³ 'in 'yiiacuungó² do? Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios, “In gáí¹ do ilín¹in lawa jaan²¹mo.” 17 La joon jon, mo uncaan²¹in tsá² coon¹³ Ña'ñu¹u' ilín²in lawa coon²¹ espíritu coon¹³ Ña'ñu¹u' do.

18 Cwín¹iin' jon jilaa²¹ 'e 'láa¹³aa' coon¹³ tsamí². Jilaa²¹ tsaa² 'e catyia² do 'e 'noo¹ tsá² lí' caluu²¹² cuerpo tya'a pe mo fee²¹i tsá² tsamí² xeei' 'noo¹o tsaa² lí' tsi cuerpo tya'a. 19 ¿Ti jo ñí³ 'naa', 'e cuerpo tyii' lí la lí coon²¹ cwo¹ tya' 'in Espíritu Tyú² 'in gacwooi¹³ Dios 'naa'? Jo líi¹naa' tsafii²¹² yaanaa' 20 tsu Dios galøø²¹i 'naa' 'e 'moo³ 'áai¹. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a ungoø¹oo' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o cuerpo tyii'.

7

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui² cwoo²¹ tsá²

1 No ingí³ii júu³ tyii' 'e taa¹³ jí² do 'e gasí²naa' jna. 'Áai¹gi tyú² wa'a 'e jo cui² cwoo²¹ tsá². 2 Pe tsu 'wii¹³ 'áai¹gi 'láa¹a tsá² coon¹³ tsamí², 'áai¹gi

'ná¹ 'aa¹i tsá² tsamí² tya'a la jaain²¹ la jaain²¹, la joon jon la jaain²¹ tsamí² 'ná¹-a 'aa¹i ñuu¹ tya'a la jaain²¹. ³Joon 'in tsañuu¹ do 'ná¹ untiin¹³in coon¹³ jaan²¹mo tsamí² tya'a la joon jon tsamí² do 'ná¹ untiin¹³in coon¹³ jaan²¹mo ñuu¹ tya'a. ⁴'In 'oo²¹²o tsá² jo lí¹ tyu^{2u} to² cuerpo tya'a 'ña'a, 'e cuerpo tya'a, tya' ñuu¹ tya'o. La joon jon 'e cuerpo tya' tsañuu¹ jo lí² tyu^{2u} to² cuerpo tya'a 'ña'a pe tya' 'oo²¹²o cuerpo tya'a. ⁵Wa'a tsañuu¹ si 'oo²¹²o 'ee 'iin²¹²in 'e nuu¹un Dios coon²¹ sii¹³xu, 'ná¹-a sín¹in røø²¹ coon¹³ 'oo²¹²o si ñuu¹ tya'a 'ee 'e jo cwuu¹i caain²¹ la 'ii²¹² fee¹i Dios. Mo gangíi² joon 'ná¹-a cwuu¹i caain²¹ tún¹ 'e coon¹³ la joon jo cwo¹ 'e i'ii¹in Satanás joon i'nóo¹on tsaá² 'in jo tyu^{2u} to² 'ña'a.

⁶Fuu²¹² 'naa' jilaa²¹ 'elo jon'on tyu^{1uu} to² 'naa'. ⁷Tsu 'ñii'a 'iin²¹²na wa'a jo cui² cwoo²¹ tsá² la líi¹i jna. Pe ñi¹oo 'e Dios nigacwo¹ xiiala ijmáa¹a la jaain²¹ la jaain²¹. Seein²¹ 'inlíi¹³ taa²¹a jo cuui¹² cwoo²¹o, seen²¹gi 'in jo taa²¹.

⁸Fuu²¹²uu jileei²¹ 'in jo mo cuui¹² cwoo²¹o coon¹³ jileei²¹ 'yiaa'níi² tyú^{2gi} tya'a wa'a jo cuui¹² cwoo²¹o la líi¹i jna. ⁹Pe tyú^{2gi} icui² cwoo²¹o lagi isoon¹in cagi 'láa¹a. 'Ná¹-a cui² cwoo²¹o wa jo lí² tyu^{2u} to² 'ña'a.

¹⁰Pe tya' jileei²¹ 'in nicui² cwoo²¹o tyu^{2uu} to² 'e jo lí² tuu²¹i 'oo²¹²o ñuu¹ tya'a. Jon'on jna 'in tyu^{2u} to² lo jiiin¹³ 'ña'a, Ña'ñu^{1u} tyu^{2u} to² lo. ¹¹Pe wana gatuu²¹i 'oo²¹²o ñuu¹ tya'a jo lí² cui² cwoo²¹o coon¹³ tsá² xeei' jiiin¹³ lí² licaain²¹ coon¹³ ñuu¹

tya'a. La joon jon tsañuu¹ jo lí² tuu²¹; 'oo²¹²o.

12 Fuu²¹²uu 'in catyaaí² júu³ tyiia jon'on tya' Ña'ñu¹u'. Wa jo jai² lí²i 'oo²¹²o tsañuu¹ 'in jai² lí²i Cristo pe 'iin²¹²; 'in 'oo²¹²o ján² coon¹³on jo lí² tuu²¹ 'in tsañuu¹ do 'ii. 13 La joon wa jo jai² lí²i ñuu¹ tya' tsamí² 'in jai² lí²i pe 'iin²¹²in 'in tsañuu¹ ján² coon¹³on jo lí² tuu²¹ 'in tsamí² do 'ii. 14 Tsu 'in tsañuu¹ do 'in jo jai² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lí²i 'oo²¹²o. Joon 'in tsamí² 'in jo jai² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lí²i ñuu¹ tya'a. Wa jon' la joon 'in xuui²¹² tya'a ilín²in la lí¹i xuui²¹² tya' tsá² 'in jo jo² lí²i. Pe jo lí¹i la joon tsu 'ii²¹mo 'e tyú² tya' Dios tsu 'wii¹³ ja²mo lí²i sáa³ jmii²¹. 15 Pe wana 'in tsañuu¹ si 'in tsamí² do 'in jo jai² lí²i 'iin²¹²in tuu²¹mo 'oo²¹²o si ñuu¹ tya'a 'ee cwolí² jmáa¹a. Joon mo gangai² 'in jo jo² lí²i do joon galáa²mo 'in jai² lí²i tsu gatø²ø Dios jna' 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ lo 'e tyú²-u. 16 Tsu jo ñii²¹²-tsi 'in tsamí² 'in jai² lí²i wa'a ijai² lí²i ñuu¹ tya'a 'wii¹³ 'ii-o. Joon 'in tsañuu¹ do 'in jai² lí²i jo ñii¹in ti ijai² lí²i 'oo²¹²o 'wii¹³ 'ii-o.

17 Pe la lo-o tyu³uu to² jee²¹² jileei²¹ 'in jai² lí²i Cristo, jileei²¹ 'ná¹-a jmáa¹a jiin¹³ la nigacwo¹ Ña'ñu¹u' 'ii jímáa¹a, jiin¹³ la lí¹i mo gatø² Dios 'ii. 18 Wa'a lí¹i tsá² circuncidado, 'øøi²¹-tsi tsá²; tsá² seen²¹in Israel, mo gatø² Dios 'ii, 'ná¹-a lí¹gi circuncidado. Pe jo lí¹i la joon mo gatø² Dios 'ii jo 'ná¹ 'ii²¹ 'e lí² circuncisión do. 19 Jo tyiin² wa'a ga'ii²¹ si jo ga'ii²¹ 'ee 'e lí² do, jiin¹³ 'e tyiin² 'e

jmoo¹o tsá² nũũ¹³ũ 'e to² tyũ² Dios. ²⁰ Jileei²¹ tsá² 'ná¹ jmáa¹a jiin¹³ la 'e gajmaa¹a mo gatø² Dios 'ii. ²¹ Wana galí¹u'u tsa'leei¹³ tya' tsá² jo jmaa²¹a cu²-o'o. Pe wa galí²i iláa¹u'u 'wo'o cwojmaa¹³a. ²² Jileei²¹ 'in nilí¹i esclavo mo gatø² Dios 'ii lawa'a jaain²¹ 'in niláa²mo lí¹i ijmáa¹a jilaa²¹ to² tyũ² Ña'ñũ¹ũ'. Joon jileei²¹ 'in niláa²mo mo gatø² Dios 'ii lawa esclavo tya' Cristo lí¹i no. ²³ Dios ni-galøø²mo 'naa' (coon¹³ jmí¹i 'øø¹i Joon¹on) 'e 'moo³ 'áai¹ tsũ 'wii¹³ joon jo cwo²oo' wa'a jme²i tsá² 'naa' lawa esclavos tya'a. ²⁴ Joon, tsaru¹u', 'ná¹-a jmaa²gíi' jiin¹³ la gajmaa²aa' mo gatø² Dios 'naa' pe nano lí¹naa' tsá² tya' Dios.

²⁵ Jo 'óo³oo júu³ gacwo¹ Ña'ñũ¹ũ' fuu²¹²uu 'in jo mo cui² cwo²¹o pe fuu²¹²oo 'e 'í¹-tsii joon lí²-i jo cu²-tsi tsá² tyiia tsũ galifee¹mo-tsi Ña'ñũ¹ũ' tyiia. ²⁶ Tsũ 'wii¹³ taa²¹²mo 'áai¹ 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ 'í¹-tsii wa'a lí¹gi tsá² jiin¹³ la lí¹i. ²⁷ Wana seein²¹ tsamí² tyi'i jo 'noo¹³o xiiala itũũ¹u'u tsamí² tyi'i. Joon wana jo seein²¹ tyi'i jo 'náa¹u'u. ²⁸ Pe wa' cu²mo cwo¹o jo tsaa² 'noo²¹o. La joon jon tya' simí² wa' cu²mo cwo²¹o jo tsaa² 'noo¹o. Pe jileei²¹ 'in cu²mo cwo²¹o iseein²¹ fa¹³ mo taan²¹²in fu juncwii²¹. Joon cwo'oo cwáain¹ 'ido 'e jo cui²gi cwo²¹o 'e joon jo tyan¹gi 'e fa¹³ do.

²⁹ Tsaru¹u', 'elo-o 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa': Xũ tiempo sá²gi. Joon nano ca lí² ngoo²¹²gi 'in tsá² 'aa¹i 'oo²¹²o 'ná¹-a 'í¹-tsi cwáain¹ tya' Dios la 'í¹-tsi 'in tsá² 'in jo seein²¹ 'oo²¹²o. ³⁰ La joon jon, 'in tsá² xuui²¹²-tsi 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo

xuui²¹²-tsi. Joon 'in tsá² jløø¹³mo 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo jløøi¹³. Joon 'in tsá² 'in ló¹ 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jmáa¹a lawa'a jon' tya'o 'e galó¹ do. ³¹ Joon 'in tsá² 'in jmai² to² 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jo lii¹i tyu²u to² 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Tsu 'e juncwii²¹ lo jøø²¹øø' ngoo²¹o ti li ityeei²¹.

³² 'Iin²¹²na 'e taan²¹²naa' 'e jo cu²-'oo' coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Joon mo 'ña' tsá², jo 'oo²¹²o seein²¹, 'i¹-tsi jiin¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹u', joon 'iin²¹²in jmáa¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ii. ³³ Pe joon mo naseein²¹ 'oo²¹²o tún² 'i¹-tsi. 'Iin²¹²in jmáa¹a to² tyu² Ña'ñu¹u' pe cu²u-tsi coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a 'e tyú²-u coon¹³ 'oo²¹²o. ³⁴ La joon jon tsamí² 'in nicui² cwoo²¹o. Cu²u-tsi coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a tyú²-u coon¹³ ñuu¹ tya'a. Pe 'in tsamí² 'in jo seein²¹ ñuu¹ tya'a 'i¹-tsi jiin¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹u', joon 'iin²¹²in cwo²i 'ña'a Dios tiin¹³ la ngú¹ taan¹in lagi alma tya'a.

³⁵ Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e tyú² tyii' jon'on wa'a 'e tyuu¹³ 'naa' pe 'iin²¹²na 'e taan²¹²naa' jiin¹³ la tí²naa' joon canii²mo 'i¹-'oo' cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u'.

³⁶ Wana seein²¹ jamí² tsá² joon 'in jamí¹i do ngi¹ nili²o joon jmii²¹i do lí²i 'e tyú²gi wa'a cuu²¹i cwoo²¹o jamí¹i do tsu 'wii¹³ naraa²¹mo. Wa'a seein²¹ 'in mú¹i 'ii, lí¹-i cu²mo cwoo²¹o 'ido jo tsaa² 'nóo¹o. ³⁷ Pe wana 'i¹-tsi jmii²¹i 'ido 'e tyú²gi tya' jamí¹i 'e jo cu²mo cwoo²¹o, joon jo cwóo¹i mo múu¹i tsá² 'ii, jmoo¹o 'ido 'e tyú². ³⁸ La joon, 'in cwóo¹i

jamí¹i do 'e cu²mo cwoo²¹o jmoo¹-o 'e tyú² pe 'in jo mo cwóo¹i jmoo¹-o 'e tyú²gi.

³⁹ Jo cwo¹ ley wa'a tuu²¹i tsamí² ñuu¹ tya'a la 'ii²¹² seein²¹gi ñuu¹ tya'a. Pe wana gajúin¹ ñuu¹ tya'a joon tuu²mo 'ña'a 'in tsamí² do, 'in tsamí² do lí²-i cu²mo cwoo²¹o coon¹³ doñi'iin yaa¹-tsi wa'a ja²mo lí²i 'in tsañuu¹ do Cristo. ⁴⁰ Pe 'i¹-tsii 'e jløø¹³mogi 'in tsamí² do wa'a jo cui²gi cwoo²¹o tún¹. Joon líi²na 'e 'i¹-tsii la 'i¹-tsi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

8

Cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² lawa fa¹ tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá²

¹ Joon nano fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá² lawa fa¹. 'E la ja²mo, sá²-a 'e 'øø²¹mo-tsi' pe jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi' 'e unjløøi¹³ yíia'. Pe wana 'nee²¹²na' ru¹u' joon 'e jmoo²¹o' 'e pí²gi-tsi'. ² Wa 'i¹-tsi tsá² 'e 'øøi²¹gi-tsi jo mo galiñii¹ la jai². ³ Wa mo gali'iin²¹²in tsá² Dios, joon Dios galicwii¹mo 'ido.

⁴ Tsu 'wii¹³ joon mi síi¹³i' cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dioses tya'a nee²¹e' 'e jaan²¹mo Dios seein²¹, joon jileei²¹ dioses catyaa²gi do 'e un'goo²¹o tsá² jon' wa' jai² 'ido. ⁵ Tsá²-a gajmee¹mo dioses tya'a 'in líi¹i la lí 'e sá² fu juncwii²¹, la joon jon 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹ joongi un'goo²¹o 'ii. Coon¹³ la joon lí²-i 'i¹-tsi tsá² 'e fúu¹mo dioses seein²¹ joon fúu¹mo fii²¹²i' seein²¹. ⁶ Xuñii¹³ gajmee¹mo tsá² dioses tya'a fúu¹ pe tyi-jna'o' jaan²¹mo Dios seein²¹, jiin¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹.

Dios Jmii²¹ do gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá² joon 'wii¹³ 'ii-o toon²¹on'. Seen²¹mo jon jaan²¹mo Ña'ñu¹u', joon Jesucristo 'ii. 'Wii¹³ 'ii-o galisá² jilaa²¹ 'e sá² ca la jeei²¹ jna' yiaa'.

⁷ Pe jo jileei²¹ 'in jai² líi²i Cristo ñi¹ 'e júu³ lo. Joon 'inlíi¹³ 'in gatyá¹a 'uunñi² tyani dioses tya'a jii¹³ la tii²si² la mo jéei¹ 'i¹-tsi gajmaa¹a 'e gó² wa'a dø¹ø 'e 'uunñi² do tsu 'i¹gi-tsi 'e ja²mo seein²¹ 'in dioses gajmeei¹ tsá². Jo mo galitii²¹i la jai² joon 'wéi¹gi^u 'e 'i¹-tsi. ⁸ Jo 'ii²¹ Dios tsá² 'wii¹³ tya' 'e gø² tsá². Jo lityú¹gi¹ tyani Dios wa'a tyé³e' si gó²gi¹ 'ee wa jo tyé³e'. ⁹ Pe tíi¹moo' coon¹³ jilaa²¹ 'e ilí² jmaa²aa' 'e jo jmaa²aa' 'nóo¹o tsaá² 'in tsá² 'in jo mo røø²¹ 'øøi²¹-tsi 'e jai² líi²i. ¹⁰ Tsu wa mo'o jaain²¹ tsá² 'in jo tii²¹ 'e tyú² i'nee²mo 'nu 'in tii²¹ tyú² 'u²u cwo¹ li un'goo²¹o tsá² dioses tya'a joon wa' dø²ø 'uunñi² tyá¹ tsá² tyani dioses tya'a, ityaa²¹²-tsi 'in tsá² do idø²ø jon 'e 'uunñi² 'e gatyá² tsá² tyani dioses tya'a 'in jo jai². ¹¹ Joon tsu 'wii¹³ 'øø²¹mo-'o'o jilaa²¹ 'elo jo jmá¹ 'nii²¹ tyi'i, pe 'in tsá² jo tii² tyú² do 'iin²¹²in jmáa¹a la gajmaa² 'nu, la joon i'ii²¹mo-tsi Cristo. Pe gajún¹mo Cristo 'wii²¹² tya' 'in tsá² do lagi júin¹ 'wii²¹² tyi'i. ¹² Tsu 'wii¹³ joon mo 'laa²¹²a la no tya' jaain²¹ tsaru¹u' 'in jo 'øøi²¹-tsi tyú² la 'øøi²¹-tsi 'laa²¹²o'o jon tya' Cristo. ¹³ Joon wana i'nóo¹o tsaá² 'in ruu²¹na' tsu 'wii¹³-i tya' 'e gø¹³øø, 'e tyú²gi jo jmii²¹² cu³gii ngú¹ wa'a la joon jo i'nóo¹o 'ido tsaá².

9

'E tíi²i jmaa¹a apóstol

1 Jna-a tí²na jmáa³aa jilaa²¹ ilí² jmáa¹a jaain²¹ apóstol tsu gamaa²¹moo Jesús, Ña'ñu¹u'. Joon 'naa'-a, ja²mo lí²naa' Cristo 'wii¹³i to² 'e niga-jmáa³aa tya' Ña'ñu¹u'. 2 'Iin xeei' lí²-i jin²in 'e jo lí¹na apóstol, pe 'naa' 'in née¹i Corinto 'in jai² lí²i Cristo lí¹naa' lawa coon²¹ sello 'e ja²mo gatyii¹³in Ña'ñu¹u' jna 'e lí¹na apóstol tya'a.

3 'Elo-o fuu²¹²uu 'in tsá² 'in faa²¹ 'laa²¹ tyiia:
 4 Tí²na 'ii²¹ jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² jna 'e 'né³e' joongi 'e tyé³e', 5 tí²moo jon wa'a 'áa³na tsamí² 'in jai² lí²i Cristo la 'áa²i 'in apóstoles catyaa²gi, la jmoo¹o 'in ruu²¹i Ña'ñu¹u' coon¹³ Tá³. 6 ¿'Owa' lí²naa' 'e jiin¹³ Bernabé coon¹³ jna jo tí²na'a tuu²¹u'u to² 'e lí² cwoo²¹o'o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá²? 7 ¿'Iin 'láa² 'ná¹ tyí² 'e jma²i to² tya'a? ¿'Iin jmoo¹o to² jee²¹² wuunjøø¹³ joon jo cuu²¹u mi¹³ wuunjøø¹³ do? ¿'Iin 'aa²¹²i joo'núu³ joon jo 'uun²un fi² tya' 'ido? 8 Jo fuu²¹²uu la joon wa'a jiin¹³ 'e jooi²-tsi tsá² tsu 'e ley tya' Moisés jin²in la joon jon. 9 Tsu ni jí² tya' ley do 'e jin²: “Jo toon¹³on noo¹³ ta'i²i joo'tsáa² mo 'ø¹²ø trigo.” Joon jo gajin²in Dios la joon 'wii¹³ 'i¹-tsi jiin¹³ tya' joo'tsáa². 10 'E gajin²o 'e iliné³e' xiiala 'ná¹ jmoo²¹o'. 'E tya' 'e tyú² tyi' 'e ley lo tsu 'in tsá² 'in jii¹i 'ná¹ jii¹i 'e sijaan²¹ i'ii²¹i 'e tí²i tya' 'e garoo²¹o jiin¹³ la 'ii²¹i 'in tsá² 'in ø¹² do. 11 Joon mo ga'ee³e'e 'naa' cwáain¹ tya' 'e fu¹ tyú² tya' Dios 'e lí² lawa 'e nigajñii²¹i'i jún² tya' júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Joon nano, ¿ti jo tí²na'a i'ii¹³na'a 'e galí² tyii' 'e lí² lawa 'e garoo²¹o? 12 Joon wana tsá² xeei²¹

tíi²i 'ii²¹i 'lee¹³i, jna'gíi'i tíi²gíi'i 'áai¹gi.

Joon xufiin¹³ tíi²na'a 'ii¹³na'a la joon, jo gajmoo²¹o'o. Li cii¹³-i gajmoo²¹o'o. Jna'a gata¹²-oo'o jilaa²¹ 'e coon¹³ la joon jo jmoo²¹o'o jíin¹ cwáain¹ tya' Cristo 'e gacwoo¹³o'o 'naa'. 13 Ñí² 'naa' 'e jileei²¹ 'in jmoo¹o to² 'yuu¹ cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel døø¹²¹ø 'e sá² cwo¹ do. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'in tsá² 'in jun¹ 'e fa¹ cwo¹ tsá² jun¹ ni altar, 'in tsá² do tíi²i cuu²¹u 'e ngú¹ tya' 'in joo'núu³ 'in cwó¹ tsá². 14 La joon gaty^u¹u to² Ña'ñu¹u 'e jileei²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² lí²-i 'ii²¹i 'e 'lee¹³i 'in tsá² 'in nuu¹un júu³ tyú² tya'a. 15 Pe jíin¹³ ca fu jo ga'ii¹³na 'e gatíi²na jon'gi síi³na 'e jí² lo tyi'naa' wa'a cwo²oo' jna no. 'iin²¹²gíi júun³na 'oo² lagi 'e mí³ii cuu² tsu 'wii¹³ cwóo³oo 'e júu³ tyú² tya' Dios. Jløø¹³moo cwóo³oo 'e júu³ do 'e 'yaa¹-tsii.

16 Tsu jo cwóo³oo 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² wa'a 'e unjløøi¹³ 'ñii'a, tsu gatyaa¹o Dios cwóo³oo. Joon fúu²-u jna wa jo cwóo³oo 'e júu³ do. 17 Tsu 'wii¹³ joon mo jmóo³oo 'e 'yaa¹-tsii 'e jløø¹³moo 'áai¹ pe wa'a jmóo³oo 'e lí² tsai¹² 'ná¹ jmáa³aa, 'ná¹ jmáa³oo tyitsaai²¹² tsu gatyaa¹a Dios cwóo³oo. 18 Joon 'e 'lee¹³na 'e jmoo¹o jløø¹³moo 'áai¹ 'e cwóo³oo 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jon'gi 'e cóon³oon cuu² jíin¹³ la tíi²na 'ñii'a lawa jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios.

19 Joon xufiin¹³ líi¹na 'in tsá² 'in iláa²mo, jíin¹³ jaain²¹ lí² tyu² to² jna, pe gajméi¹na 'ñii'a 'e líi¹na lawa jaain²¹ esclavo tya' jileei²¹ tsá² 'e coon¹³ la joon fúu¹mogi tsá² ijai² líi²i Cristo 'wii¹³-i jna. 20 Mo ngíi³ii jee²¹² tsá² Israel líi¹na lawa jaain²¹ tsá² Israel

'e coon¹³ la joon ijai² lí²i Cristo. Joon xufiin¹³ jo tyu²gi jna to² 'e ley tya' Moisés mo ngí³ñi jee²¹² 'in jmoo¹o nuu¹³u 'e ley do jmoo²oo jon nuu¹³uu 'e coon¹³ la joon ilí² jai² lí²i 'ii Cristo. 21 Joon mo ngí³ñi jee²¹² tsá² 'in jo jmoo¹o nuu¹³u 'e ley tya' Moisés la joon ngí³ñi 'e coon¹³ la joon ilí² jai² lí²i 'ii Cristo. Pe tyu²u-gi jna to² 'e ley tya' Dios tsu jmoo³oo nuu¹³uu 'e ley tya' Cristo. 22 Mo ngí³ñi jee²¹² 'in tsá² 'in jo røø²¹ 'øøi²¹-tsi 'e jai² lí²i jmoo³oo la jmoo¹o 'e coon¹³ la joon ilí² jai²gi lí²i 'ii Cristo. Jmoo³oo jiin¹³ la jmoo¹o coon¹³ doñi¹in ngí³ñi 'e coon¹³ la joon wa'a ilí² jmáa¹a Dios tiin¹³ 'ido. 23 Jmoo³oo jilaa²¹ 'elo 'wii²¹² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá², tsu 'iin²¹²na 'ii¹³na 'e tyú²-u 'e cwo²o 'e júu³ tyú² do tsá².

24 Ñí² 'naa' mo cwiin¹in tsá² carrera joon jileei²¹ do cwíin¹in pe jaan²¹mo jee²¹² 'in cwiin¹in do ilii¹i. Joon juncwii²¹ tyi' li la li coon²¹ carrera, tsu 'wii¹³ joon cwiin²in' la li 'e ili¹i'. 25 Joon jileei²¹ 'in 'iin²¹²in lii²¹ mi cwiin¹in coon²¹ carrera tyu²u to² 'ña'a joon jo jmoo¹o 'e jmoo¹o 'nií²¹ tya'a. Joon 'in tsá² do jmoo¹o la joon wa'a ilí² lii¹i coon²¹ premio lawa coon²¹ corona lí² mo² lí³ cwuu²¹ 'e jo ta²a. Pe jna'o' tyu²u to² yiaa' 'e li¹i' jon coon²¹ premio. Pe 'e premio do ili¹i' ita² coon² tøø²mo. 26 Joon cwáain¹ tyiia, jo cwíin³iin carrera tyiia lawa jaain²¹ tsá² tiuui², ñí²oo li ní³ii. Joon juncwii²¹ tyiia li lawa coon²¹ 'e tíi¹ tsá² joon jo un'í¹³ñi wa' pí² tyiia faa¹³na tyí². 27 Pe 'e¹³ee wúu¹ cuerpo tyiia, joon tyu¹³uu to² 'e jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²na tsu jo 'iin²¹²na

'oo²oo fa'ñ²¹ tyani Dios tsu jo gatséi¹ carrera tyiia 'e tyá² xufin¹³ niga'e²ee tsá² xeei' 'e 'ná¹ jmáa¹a.

10

Júu³ cwáain¹ tya' dioses gajmee¹i tsá² 'in jo jai²

¹ 'In²¹²na 'e iliní² 'naa', tsaru¹u', 'e jní¹ do gajée¹mo jileei²¹ 'in 'lñ²¹² tsacøøi¹³ tyi'. La joon jon jileei²¹ 'lñ²¹² tsacøøi¹³ tyi' do gangñ²i 'e Mar Rojo do. ² Joon lawa'a 'e uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo saa²¹²na' jmñ²¹, la joon gauncaan²¹in jileei²¹ 'lñ²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ Moisés mo gajée¹mo 'e jní¹ do 'ii joon gangñ²i 'e Mar Rojo do. ³ Joon jileei²¹ 'ido gagøø¹ø 'e 'iñi¹ 'e gacwo¹o Dios 'ii. ⁴ Joon jileei²¹ 'ido ga'uun²¹o 'e jmñ²¹ gacwo¹o Dios 'ii. Tsu ga'uun²¹o 'in tsá² do 'e jmñ²¹ ga'yeei²¹ tsaa² cuun²¹² do. Joon lí² la lí¹i Cristo 'e cuun²¹² do. Joon ngi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² do. ⁵ Xufin¹³ joon, coon²¹xu jo jileei²¹ 'in 'lñ²¹² tsacøøi¹³ tyi' do gajuun²¹²mo li taa²i cwoo¹³ tyuun²¹ do, tsu jo gajmaa¹a la ti¹-tsi Dios.

⁶ Joon jilaa²¹ 'elo galí² 'e cwo¹o jna' cwáain¹ wa'a jo 'iin²¹²na' jmoo²¹o' 'e gó² la nigajmaa¹a 'ido. ⁷ Tsu 'wii¹³ joon jo ungoo²o' 'in dioses 'in jmee¹i tsá² 'in jo jai² la nigajmaa¹a 'inlñi¹³ 'in tsá² do. Tsu nigajin² ni jí² tya' Dios: “In tsá² do gacwoo²¹²o gagøø¹ø joongi ga'uun²¹un, joon mi yuui¹³ joon garoon²¹on gajmaa¹³a jmñ²¹².” ⁸ La joon jon jo tseein²¹ wa'a fee¹³na' tsamí² xeei' la nigajmaa¹a 'inlñi¹³ 'in tsá² do joon 'wii¹³ joon nigajúin¹ dyaai'nñi¹ mil tsá² jee²¹² coon²¹ jmñ²¹². ⁹ Jo

tseein²¹ jon wa¹ jo lee²¹² jna' cwáain¹ xiiala líi¹; Ña'ñu^{1u} wa'a 'wo²-tsi 'áai¹ la nigajmaa^{1a} 'inlíi¹³ jee²¹² 'ii joon mii²¹ gacuu²¹; joon fúui¹ gajúin¹.
 10 Jo tseein²¹gi jon wa'a cwoo^{13o} Dios tsaa² lagi gacwo^{1o} 'inlíi¹³ 'in tsá² do Dios tsaa² joon Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya' 'in jngaai¹³ 'ii.

11 Jilaa²¹ 'elo galí² tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' joon Dios gataan^{1an} ni jí² tya'a 'e 'e²e jna' 'in taan²¹²in juncwii²¹ 'e ti li tyéi¹. 12 Tsu 'wii¹³ joon 'in 'i¹-tsi 'e 'øøi²¹-tsi tyé² 'ná¹ ngi¹ coon²¹ tún² wa'a jo xuu²¹; tsaa² tya'a. 13 Joon 'e tsaa² 'ilí² xuu²¹naa' coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tsaa² ilí² xuu²¹; jileei²¹ tsá² catyaaí². Pe jo cu²-'oo' coon¹³ Dios tsu jo cwo¹ wa'a seen²¹naa' fa'í³ gøøi¹³gi lagi itaa²¹aa'. Tsu wana sá² fa'í³ gøøi¹³ Dios icwo^{2o} 'naa' xiiala lí² 'woo²¹naa' 'e fa'í³ do. Joon la joon itaa²¹aa'.

14 Tsu 'wii¹³ joon tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²na, jo ngii²¹gii' lí siin¹ dioses jmee¹; tsá² 'e un'goo^{2oo}'. 15 Fuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² 'in 'øøi²¹-'oo', joon 'naa' lí²-i cón^{2oon} cwáain¹ wa jo¹ si jo jo¹ 'ee júu³ tyiia. 16 Mo 'né³e' 'e i'ó¹ copa nicwaai¹³ 'e nigacwoo^{13o} 'maai¹³ Dios 'e iuncaan^{2mo} coon¹³ jmi¹ 'øøi² Cristo. La joon jon mo tyé³e' 'e 'iñi¹ 'e jmoo^{21o} jmai^{3xu}jee²¹² jna' 'e iuncaan^{2mo} coon¹³ cuerpo tya' Cristo. 17 Joon xufiin¹³ fúu^{1mo}, tyé²e' 'e 'iñi¹ coon²¹ do joon tsu 'wii² joon líi¹na' coon²¹ cuerpo tyi'.

18 La nigajmaa^{1a} 'in tsá² Israel mo gajmaa^{1a} fa¹, mo gagøø^{1ø} 'e nigacwo¹ lawa coon²¹ fa¹, jaain²¹mo líi¹; coon¹³ 'e fa¹ do. 19 Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'e 'oo^{1o} 'ii²¹ 'in dioses jmee¹; tsá² 'in jo

jai², jon'gi fuu²¹²uu 'e tyú²gi 'e ngú¹ 'e tyá² tsá² tyani dioses tya' lagi 'e ngú¹ xiia¹. 20 Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹ mo cwo¹o fa¹ dioses tya'a, cwo¹o 'e fa¹ do tya' 'in espíritu gó² jon' tya' Dios Jmii²¹. Joon jo 'iin²¹²na uncaan²¹naa' yaanaa' coon¹³ 'in espíritu gó² do. 21 Jo lí² 'uu¹³uu' 'e copa tya' Ña'ñu¹u' 'e un'goo¹oo' 'ii la 'ii²¹² un'goo¹oo' 'in espíritu gó² do. Jon'gi lí² cii¹³ii' 'e tya' Ña'ñu¹u' la 'ii²¹² cii¹³ii' 'e tya' 'in espíritu gó² do. 22 ¿Ti tyú²gi wa'a 'e jmoo²¹o' 'e tsa'nii²¹-tsi tya' coon¹³ Ña'ñu¹u'? ¿Ti 'gøø¹³gi jna' lagi 'ii?

Jo si'ñúu¹ 'in jai² lí² Cristo

23 Ja²mo, lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa²¹ doñi'ee 'e 'iin²¹²in pe jon' jilaa²¹ 'e jméi¹ tya'a. Lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in pe jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmáa¹a jo uncoon¹³ wa'a 'e cwii¹ingi Dios. 24 Ná¹-a jmoo¹o tsá² 'e tyú¹ tya' 'in xeei' jon' 'e tyú² tya' 'ña'a.

25 Cóø¹³øø' jilaa²¹ 'e 'nii¹ li' 'moo¹³ jo unngii²ii' wa gatyá² tsá² tyani dioses tya' 'e lí² ñi²ii' wa lí² cíi¹³ii' si jo lí² 'ee. 26 Tsu tya' Ña'ñu¹u' fu juncwii²¹ lo coon¹³ jilaa²¹ 'e sá³.

27 Joon wa jin² jaain²¹ tsá² 'in jo jai² lí² Cristo sii²¹i 'nu: “Ja tsa²¹a', tsatyé³e'xu'.” Joon wa'a 'iin²¹²u'un cwoo²u'u, cwotye²du'u, jo unngii²in wa nigatyá²a 'e 'uunni² do tyani dioses tya'a. 28 Pe wana gajin² tsá²: “Nigatyá²a tsá² 'e 'uunni² lo tyani dioses tya'a lawa coon²¹ fa¹”, jo cøø¹³ø. Tsu wana gatyé²e 'in jaain²¹ do 'in jo røø²¹ 'øøi²¹-tsi ixuui²¹ tsa² tya'a tsu 'wii¹³ gatyé²e. 29 Fuu²¹²oo 'e 'øøi²¹-tsi 'in jaain²¹ do jon'on 'e 'øøi²¹-o'o.

Pe lí²-i unngí¹i tsá²: “ǀ'Ee lí' 'ná¹ jmáa³aa jiiin¹³ la 'i¹-tsi tsá² xeei' 'in jo 'øøi²¹-tsi røø²¹? 30 Tsu wana gacwóo³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ tya' 'e gø²øø, ǀ'ee lí² lí² cwo¹ tsá² jna tsaa²?” 31 Pe 'naa' wa cøø²øø¹ si 'uu²uu' 'ee, si doñi'ee ijmaa²aa' 'ee, jmáa²aa' jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios. 32 Coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo' jo cwo¹o wa' ixuu²¹i jiiin¹³ jaain²¹ tsá² tsaa² tya'a, wa'a tsá² Israel, si jo tsá² Israel 'ee, si 'in jai² lí²i Dios 'ee. 33 Tsu jna-a, cwáain¹ tyiia, cwo¹²-tsii jmáa³aa jilaa²¹ 'e 'yaa¹-tsi tsá² xeei'. Jo 'noo¹³oo jiiin¹³ 'e tyú² tyiia pe 'e tyú² tya' tsá² xeei' 'noo¹³oo, 'e coon¹³ la joon itiin¹³in.

11

1 Joon 'naa', jmaa²aa' la jmóo³oo tsu jna-a jmáa³aa la gajmaa¹a Cristo.

Xiiala 'ná¹ jmáa¹a tsamí² mi licaain² 'in jai² lí²i

2 Tsaru¹u', júu³ tyú² fuu²¹²uu 'naa' tsu coon²¹ tøø²mo untii¹³-'oo' jna, joon jmoo²oo' jiiin¹³ la tí² 'e júu³ gacwo²oo 'naa'. 3 Pe 'iin²¹²na 'e li'øø²¹mo-'oo' 'e Cristo lí¹i lawa'a mootyi² tya' jileei²¹ tsañuu¹, joon tsañuu¹ do lawa mootyi² tya' 'oo²¹²o la lí¹i Dios mootyi² tya' Cristo. 4 Wana jlí² tsá² mootyi¹i mi faa²¹a júu³ tyú² si cwo¹o júu³ tyú² 'e gacwo¹ Dios 'ii 'ee jee²¹² li sicaan²¹in 'in jai² lí²i lawa'a 'e cwo¹o fa'í²¹ mootyi¹i. 5 Pe wana tsamí² faa²¹a júu³ tyú², si cwo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii 'ee joon jo jlí² mootyi¹i lí² lawa fa'í²¹ tya' mootyi¹i. 'E lí² lawa'a 'e nigasii¹ jñú² mootyi¹i. 6 Wa jo 'iin²¹²in tsamí² jlí² mootyi¹i 'ná¹-a tyu²u jñú² tyí¹i. Pe

wana fa'ɸ²¹ lí²i 'e gawuun²¹ tyí¹i si 'e gasii¹i 'ee, 'ná¹a jlí² mootyí¹i jon. ⁷ Jo jméi¹ wa'a jlí² tsá² mootyí¹i tsu la lí¹i Dios lí¹i. Joon 'e 'ya²gi tya' Dios lí¹i tsá². Pe 'e 'ya²gi tya' tsá²-a lí¹i tsamí². ⁸ Joon mo gajmee¹i Dios tsá², gajméé¹mo tsamí² coon¹³ ca'naai¹³ tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ coon¹³ ca'naai¹³ tsamí². ⁹ Gajmee¹mo Dios tsamí² 'wii²¹² tya' tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ 'wii²¹² tya' tsamí². ¹⁰ Tsu 'wii¹³ joon 'ná² jlí² tsamí² mootyí¹i 'e lí¹ lawa coon²¹ lí² 'e nuu¹³ joongi 'wii¹³ tya' ángeles. ¹¹ Pe tyani Dios jo seein²¹ tsañuu¹ wa jo seein²¹ tsamí² la joon jon jo seein²¹ tsamí² wa jo seein²¹ tsañuu¹. ¹² 'E la ja²mo gajmee¹i Dios tsamí² coon¹³ ca'naai¹³ tsañuu¹ pe ja²mo jon 'e liseein²¹ tsañuu¹ tya' tsamí². Joon jilaa²¹ 'e sa 'wii¹³ tya' Dios.

¹³ 'Í²du¹-oo' yaanaa' wa 'e tyú²-u 'e faa²¹a tsamí² júu³ tyú² lí¹i tyí¹i. ¹⁴ Tsú jo cwaa²¹ cwaan²¹in jñú² tsañuu¹ la cwaa²¹ jñú² tsamí², joon fa'ɸ²¹ lí¹i wa'a cwaan²¹in cwaa²¹. ¹⁵ Pe cwaa²¹ cwaan²¹in jñú² tsamí² joon lawa coon²¹ 'e 'ya²gi tya'a tsu Dios gacwo¹o tsamí² jñú² cwaa²¹ 'e lí² lawa coon²¹ 'e jlí² mootyí¹i. ¹⁶ Pe wana 'iin²¹²in tsá² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i cwáain¹ lo, cwoliñi²i 'e jon jna'a jon'gi 'in jai² lí²i Dios catyaa² jo jmoo²¹o'o la tñsi² lixiia'.

'E gó² jmoo²oo' cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñu¹u'

¹⁷ 'E júu³ lo ifuu²¹²uu 'naa' jon'on júu³ tyú² tyii', tsu ninúu³oo 'e gó² jmoo²oo' mo licaan²¹naa' jon'on 'e tyú². ¹⁸ 'E fo³oo nifu 'e jin² tsá² 'e jmoo²oo' poo²¹² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' un'goo¹oo' Dios. Joon

sá²-a coon²¹ 'e la jai² lí²na 'e jú³ do. 19 'E la ja²mo 'ná¹-a ilí² poo²¹² jee²¹² 'naa' 'e coon¹³ la joon ilí² ní² tsá² 'iin 'in la jai² jai² lí²i Cristo. 20 Joon tsu 'wii¹³ 'e poo²¹² 'e galí² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' jo có¹³øø¹³ jiin¹³ la ti 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu^{1u}'. 21 Tsu mi tí² 'ii²¹ 'e dø¹ tsá² do, jée¹gi tsalín²in 'inlíi¹³ joon døø²¹ø 'uunñi² tya'a 'ña'a joon la 'ii²¹² joon 'inlíi¹³gi gajaan¹-o la un'áa¹i do. Joon 'inlíi¹³gi galí'in¹mo. 22 ¿Ti jo 'oo²oo' tyii' li lí² có¹³øø¹³ joongi li lí² 'uu²uu'? Tsu mo jmoo²oo' la joon lawa'a 'e jo tsáai¹³-oo' 'in tsá² catyaa² 'in jai² lí²i Dios joon cwoo²oo' fa'ii²¹ 'in jo sá² tya'a. ¿'Ee ifuu²¹²uu 'naa'? 'E cwáain¹ 'e jú³ lo jo lí² fuu²¹²uu 'e tyú² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmaa^{2aa} cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñu^{1u}'

23 Pe Ña'ñu^{1u} 'ña'a ga'e²e jna 'e jú³ lo cwáain¹ tya' 'uunñi² tya'a. 'E nuu²¹ mo ga'nii¹i Judas Ña'ñu^{1u} Jesús, 'e la nuu²¹ joon gason² Jesús coon²¹ 'iñi¹. 24 Joon mo ngayuui¹³ gacwo¹o 'maai¹³ Dios, gajmaa¹a 'no³ 'e 'iñi¹ do, joon gajin²in sii²¹i tsá² tya'a: “Tyee²ee', tsu lawa'a 'e cuerpo tyiia 'e si'no³ tya' 'e tyú² tyii'. Joon mo cøø²øø¹ untii¹³du¹-oo' jna.” 25 La joon jon, mo ngayuui¹³ gagøø²¹ø 'in tsá² do, gacón² Jesús coon²¹ copa vino, joon gajin²in: “'E copa lo lí² lawa coon²¹ jú³ 'múui² 'e tyiin² 'e lí² coon¹³ jmi¹ 'øø¹na. Lacafu 'uu²uu' 'elo untii¹³du¹-oo' jna.” 26 Joon lacafu cøø²øø¹ 'e 'iñi¹ lo joon lacafu 'uu²uu' 'e copa 'e 'ó² vino lo jmóo¹³oo' jú³ ca mi cwée¹i tún¹ 'e nigajún¹mo Ña'ñu^{1u} Jesús 'wii²¹² tyi'.

Tyá² tyá² yaai ilí² døø²¹ø 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹u'
 27 Tsu 'wii¹³ joon, doñi'in 'in gøø²¹ø 'e 'iñi¹ do
 si 'un²un 'e copa tya' Ña'ñu¹u' 'ee, jo tsi tsa'goo¹,
 'e ga'láa¹a coon¹³ cuerpo tya' Ña'ñu¹u' la joon jon
 coon¹³ jmí¹ 'øø¹i. 28 'E tyiin² 'áai¹ jon 'e cón² tsá²
 cwáain¹ xiiala líi¹i 'ña'a la jéei¹gi idø¹²ø 'e 'iñi¹ do si
 'un²un 'e copa 'in 'ó² vino do 'ee. 29 Tsu wana dø¹²
 tsá² joongi 'un² tsá² 'e lí² lawa cuerpo tya' Ña'ñu¹u'
 joon jo mo gacón² cwáain¹ xiiala líi¹i 'ña'a, gøø²¹ø
 joongi 'un²un lawa coon²¹ wúu¹ 'e²e 'ña'a. 30 Tsu
 'wii¹³ joon seen²¹mo 'inlíi¹³ tsatsaa¹³ joon 'in wo²
 si'íi¹³-tsi jee²¹² 'naa' no. Joon 'inlíi¹³gi nijún¹mo.
 31 Pe wana lee²¹e' cwáain¹ yiia' xiiala líi¹na', joon
 jo 'e tsa² lí² sá² tyi' 'e icwo¹o Ña'ñu¹u' jna'. 32 Pe
 mi jmáa¹a Ña'ñu¹u' 'ii²¹ tyi', joon 'e¹e jna' wúu¹,
 jmoo¹o la joon wa'a jo 'ná¹ tsa²¹a' líi²¹ coon¹³ 'in
 tsá² xeei²¹ 'in taan²¹²in fu juncwii²¹ lo.
 33 La joon tsaru¹u' mo uncaan²¹naa' 'e tyee²ee'
 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹u' jaan²naa' la jaain²¹ la
 jaan²¹naa'. 34 Joon wa un'aa²naa', tyee²ee' tyii'.
 Joon coon¹³ la joon jo i'ná¹ 'e²e Dios 'naa' wúu¹ tsu
 'wii¹³ 'e gó² jmoo²oo' mo la caan²¹naa'. Joon 'e júu³
 catyiaa² lí² unrøø²na mi yajøø³na 'naa'.

12

*Cwo¹o Espíritu Tyá² 'waa²¹ pí³ ijma¹a tsá² 'e gac-
 woo¹o*

1 Tsaru¹u', fuu²¹²uu 'naa' no cwáain¹¹ tya' 'e
 'waa²¹ pí³ 'e cwo¹o 'in Espíritu Tyá² tsá² ilí² jmáa¹a
 'e to² gacwoo¹o la jaain²¹ la jaain²¹.

2 Tyú²-u ñí² 'naa', tsaru¹u', 'e la nu'gi galiija²mo galí²naa' Cristo lí¹naa' tsá² 'in xeei²¹-tsi 'e jo¹o galí²naa' dioses tyii' 'in jo faa²¹ gajmee¹i tsá². 3 Tsu 'wii¹³ joon 'iin²¹²na iliñí² 'naa' 'e jiin¹³ jaain²¹ jo lí² faa²¹a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios wa ngajin²in: “Jo ñí³ii 'iin²¹ta no Jesús!” La joon jon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jin²: “iÑa'ñu¹-o Jesús!” wa jo mo gacwoo¹o 'ii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii.

4 'Láai² nii² to² sá² 'e cwoo¹o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tsá² 'e ijmáa¹a, joon cwoo¹-o jon 'waa²¹ pí³ 'e iuntsiin¹mo. Pe jaan²¹mo 'in Espíritu Tyú² do. 5 'Láai² 'ii¹³ 'e sá² ilí¹ uncoon¹³ tsá² tsaxeei²¹ pe jaan²¹mo Ña'ñu¹u' seein²¹. 6 Joon xufiin¹³ jmoo¹o tsá² to² tya'a la ca 'ii¹³, jaan²¹mo 'in Dios 'in uncoon¹³ 'in tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹. 7 Joon 'wii¹³ jna'o' la jaain²¹ jna', 'in Espíritu Tyú² do 'e² tsá² 'e 'ii²¹ tya' Dios 'e jmoo¹o 'e tyú² tya' jileei²¹. 8 Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do cwo¹o Dios 'inlí¹³ to² wa'a faa²¹a júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Joon 'wii¹³ Espíritu joon-on cwo¹o Dios 'inlí¹³gi to² wa'a faa²¹a júu³ 'e ñii²¹²-tsi 'áai¹. 9 Joon 'inlí¹³gi jo¹gi lí²i Dios 'wii¹³ 'in Espíritu do. Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do 'inlí¹³gi 'ii²¹i 'ii²¹ ilí² un'láa²i tsatsaa¹³. 10 Joon 'inlí¹³gi 'ii²¹i 'ii²¹ ilí² jmáa¹a milagros. Joon tsá² xeei' faa²¹o júu³ cwo¹ 'ii' 'wii¹³ 'in Espíritu do. Joon tya' 'in xeei'gi cwo¹o Dios 'ii²¹ 'e iliñii¹i waa'a faa²¹a jaain²¹ espíritu 'in jo jai² si faa²¹a 'ee 'in Espíritu jai² tya' Dios. Joon 'in xeei'gi 'ii²¹i 'ii²¹ 'e faa²¹a jmí¹ xiiia' 'e jo 'øøi²¹-tsi tsá², joon 'in xeei'gi 'ii²¹i 'ii²¹ ilí² jmá²a tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi 'e

júu³ gafaa²¹ 'ido. 11 Pe jilaa²¹ 'e jmoo¹o 'in tsá² lo, jmoo¹-o 'ii²¹ tya' 'in jaan²¹mo Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Espíritu Tyú² do cwo¹o tsá² to² jmáa¹a la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a.

Lawa coon²¹ cuerpo jna'

12 'E cuerpo tya' Cristo lí² 'láai² 'ii¹³ pe coon²¹ cuerpo tya'a sá²; la joon jon jna'o' 'in jai² líi²i 'ii, fúu¹mo jna' pe lawa coon²¹ cuerpo líi¹na'. 13 Joon mo galijai² galíi²na' Cristo lawa'a 'e gasaa¹mo 'in Espíritu jaain²¹ do jna' jmíi²¹ 'e líi¹na' coon²¹ cuerpo. Xúfiin¹³ tsá² Israel jna' si tsá² jo seein²¹ joon 'ee, si tsá² tyu² tsá² to² 'ee, si tsá² 'in jo tyu² tsá² to² 'ee galíi¹na' lawa jaan²¹na'. Lawa'a 'e nigané³e' tya' jaain²¹ Espíritu.

14 'E cuerpo tya' tsá² lí² 'láai² 'ii¹³ jon'on wa'a ca'ii¹³. 15 Joon wa'a lí² jin² tíi² tsá²: “Jo líi¹na cwo²¹ tsá² tsu 'wii¹³ joon jo líi¹na 'no³ cuerpo tya' tsá².” Joon xúfiin¹³ jin²in la joon pe líi¹mogi 'no³ cuerpo tya' tsá². 16 Joon wana jin² loocwo² tsá²: “Jo líi¹na mi² unni² tsá² tsu 'wii¹³ joon jo líi¹na 'no³ cuerpo tya' tsá².” Joon xúfiin¹³ jin²in la joon pe líi¹mogi 'no³ cuerpo tya' tsá². 17 Tsu xiiala ilí² nuu¹ tsá² wa'a cuerpo tya' tsá² li la li jiin¹³ ca mi² unni¹? La joon jon wa'a cuerpo tya' tsá² li la li jiin¹³ unni² tsá² xiiala lí² con¹ tsá² jmá¹. 18 Pe Dios gataan¹³-o la ca 'ii¹³ cuerpo tya' tsá² jiin¹³ la 'iin²¹²in. 19 Joon wa'a jiin¹³ ca 'no³ galisá² jo galí² coon²¹ cuerpo. 20 Joon la no-o galí² xúfiin¹³ 'láai² 'ii¹³ 'e sá² pe galí² coon²¹ cuerpo.

21 Joon tsu 'wii'¹³ joon 'e unni² tsá² jo lí² jin'²in sii'²¹i cwo²¹ tsá²: “Jo jmi'²¹² intyéen¹na 'na.” Jon'gi lí² jin'² mootyi² tsá² sii'²¹i tii'² tsá²: “Jo jmi'²¹² 'intyéen¹na 'na.” 22 Jon'on la joon tsu 'e 'no'³ cuerpo 'e 'wéi'¹gi 'e tyiin'²gi. 23 Joon 'e 'no' cuerpo-gi 'e jo tsáai¹-tsi' jlii'²¹i' coon'²¹ tún². Joon 'e 'no'³ cuerpo 'e jo 'iin'²¹²na' jøø¹ tsá² un'øø'²¹na' 'e jo jøø² tsá². 24 Pe jo un'øø'²¹na' 'e 'no'³ cuerpo 'e jo 'e to² 'iin'³ wa'a jøø² tsá². Joon Dios gajmaa¹a 'e cuerpo tya' tsá² 'e 'no'³ xaai'²¹gi tsáa¹mo-tsi tsá² 'áai'¹gi 'e coon'¹³ la joon la ca 'no' cuerpo 'e unjii'² 'e 'no'³ catyia do. 25 Joon jo lí² 'no'³ 'e cuerpo do. 26 Joon wana ca 'no'³ cuerpo ní¹ wúu¹ lawa'a 'e wúu¹ la tøøi². Joon jløø'¹³mo la tøøi² wa'a ga'ii'²¹ ca 'no' 'e tyá'² tya'a.

27 La joon jon 'naa', 'in jai'² líi'²i Cristo, líi'¹naa' lawa cuerpo tya' Cristo, joon la jaan'²¹naa' líi'¹naa' lawa ca 'no'³ 'e cuerpo do. 28 Joon Dios cwo¹ 'inlíi'¹³ jee'²¹² 'in jai'² líi'²i Cristo to² 'e 'ná¹ jmáa¹a. 'E nifu gacwo¹ Dios 'e lín'²in 'inlíi'¹³ apóstoles; joon 'e tí² tún² 'e cwo¹o tsá² tsá² júu³ 'e gacwo¹o Dios 'ii. Joon 'e tí² 'ni¹ 'e lín'²in tsá² tifo'². Mi yuu'¹³ joon 'in tsá² 'in lí² jmaa¹a milagros, joon 'in un'láa²i tsatsaa'¹³, joon 'in lí² uncoon'¹³ tsá² xeei', joon 'in tii'²¹ tyá'²u to² 'in catyaa'² do. Gacwo¹o jon 'inlíi'¹³ 'e ilí² faa'²¹a jmíi'¹ xiaa'. 29 ¿Ti líi'¹i jileei'²¹ apóstoles, owa'a líi'¹i jileei'²¹ tsá² 'in cwo¹o tsá² júu³ 'e gacwo¹ Dios 'ii? ¿Ti líi'¹i jileei'²¹ tifo'²? ¿Ti jmoo¹o jileei'²¹ milagros? 30 ¿Ti lí² jileei'²¹ un'láa²i tsatsaa'¹³? ¿Ti lí² faa'²¹a jileei'²¹ jmíi'¹ xiaa'? ¿Ti lí² jmoo¹o jileei'²¹ tsá² júu³ 'ee 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e jmíi'¹

xiiá²¹ faa²¹ tsá² do? Tyú²u 'øøi²¹-tsi' 'e jon'on la joon. ³¹ Cwoo¹³-oo' 'e 'ii¹³naa' 'e tyú²gi cwo¹o Dios tsá² jmáa¹a jee²¹² 'in jai² lí²i. Pe ifuu²¹²uu 'naa' coon²¹ to² 'e tyú²gi 'áai¹ ijmaa²aa'.

13

To² nifu 'e 'ná¹ jmá¹ tsá²

¹ Xufiin¹³ lí²-i fuu²¹²uu jilaa²¹ jmí¹ sí¹i tsá² joon ca jmí¹ tya' ángeles tí²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' lí¹na jiin¹³ la lí² coon²¹ ñí³ 'e pó² tsá² 'e 'iin²in tá² si coon²¹ mí² ñí³ taliin² 'ee 'e to² mii¹³ 'áai¹. ² La joon jon, xufiin¹³ lí²-i fuu²¹²uu tsá² júu³ 'e ga'ii¹³na cwo¹o Dios jna, joon 'øøi²¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'uun²¹²mo, joon ñii²oo jilaa²¹, joon xufiin¹³ lí²-i jan²aan moo²¹ 'e si² do 'áan³ tya'a coon¹³ 'e jai² lí²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'ín³gi. ³ Joon xufiin¹³ jmóo³-oo jmai²xu jee²¹² tsá² jilaa²¹ 'e 'óo³oo, joon xufiin¹³ cwo¹³oo ca cuerpo tyiia 'e ijúun³na 'wii²¹² tya' tsá² pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'í³ tyiia.

⁴ Tsu fee¹mo-tsi 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'. 'Wo²-tsio jon'on tsii²¹² wúu¹i, jon'gi faa²¹a júu³ 'gøøi¹³ 'áai¹, jon'gi unjløøi¹³ yaai. ⁵ Jo lí¹i tsá² 'in faa²¹a júu³ 'laa²¹ jon'gi 'in jiin¹³ 'i¹-tsi yaai, jon'gi 'in 'nii²¹-tsi, jon'gi 'in 'yu²-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'. ⁶ Joon jo jmoo¹o jløø¹³i tsaa² tya' 'in xeei', pe jløø¹³mo coon¹³ jilaa²¹ 'e la jai². ⁷ 'In tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei' jmoo¹o taa²¹ coon¹³ jilaa²¹, joon jo cu²-tsi coon¹³ tsá² xeei', 'i¹-tsi jiin¹³ 'e tyú² tya'a, jo tiuu²i.

8 Jo 'e ityéi¹ 'e 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'. Pe ijó^{1o} coon²¹ jmíi²¹² 'e jo tyiin^{2gi} i'ii¹³naa' júu³ gacwo¹ Dios tsá² xeei', jon'gi tyiin^{2gi} 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmíi¹ xiia', jon'gi tyiin^{2gi} 'e ñi¹ tsá². 9 Tsu nano jo galicwii^{1na} la tøøi², la joon jon jo fuu²¹² jna' la jilaa²¹ júu³ tya' Dios 10 pe mi licwii^{1na} la tøøi² ixee^{1mo} 'e jo cwii^{1na} no.

11 Mo galí² xuu²¹²na gafaa²¹aa la faa²¹a xuui²¹², joon 'øøi²¹-tsii la 'øøi²¹-tsi xuui²¹² joon ga'í²-tsii la 'i¹-tsi xuui²¹², pe mo galí² fee^{1na} gatúu^{3uu} jilaa²¹ 'e lí² la mo xuu²¹²na. 12 La joon nano mi ine² jna' jilaa²¹ 'e sá² tya' Dios lawa coon²¹ 'e icaai¹³, lawa'a 'e jøø^{21ø} coon²¹ 'u² gó². Pe mi tí² jmíi²¹² joon ijøø^{21ø} níi¹ⁱ jo 'ee sicaai¹³gi. Tsu nano jo tsai² cwii^{1na} 'ii 'e tyú², pe mi tí² jmíi²¹² joon ilicwii^{1moo} jün¹³ la tí², la cwii¹ⁱⁿ Dios jna la no. 13 Jilaa²¹ 'e jai² líi²ⁱ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e sijéin¹³ tsá², coon¹³ 'e 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá²² xeei' taa^{21a} coon²¹ tøø^{2mo} pe 'e tyiin^{2gi} jee²¹² 'e 'ni¹ lo 'e 'iin²¹²gi tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'.

14

Jmíi¹ xiia' 'e sá² tsá²

1 Tsu 'wii¹³ joon cwo¹³-'oo' 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² xeei'. Joon la 'ii²¹² joon cwoli'in²¹²naa' 'e cwo^{1o} Dios 'naa' coon²¹ to² jmaa^{2aa} jee²¹² 'in jai² líi²ⁱ Cristo. Joon 'iin²¹²gi 'e cwo^{1o} Dios 'naa' 'e to² do 'e foo^{2oo} júu³ tya'a 'e ga'ii¹³naa' cwo¹ ido. 2 Tsu 'in tsá² 'in faa^{21a} jmíi¹ xiia' sii²¹ⁱ Dios jon'on tsá² tsu jo 'øøi²¹-tsi tsá² xeei'. Faa^{21o} 'ii²¹ tya' 'in

Espíritu Tyú² pe jmaai¹³ júu³ 'uun²¹mo. ³ Pe 'in tsá² 'in faa²¹a júu³ 'e gacwo¹ Dios 'ii faa²¹o 'e lí² jai²gí líi²i tsá², si 'e tya²-tsi tsá² 'ee si'i cwo¹ tsá² fo'feei¹ 'ee. ⁴ 'In tsá² 'in faa²¹a jmí¹ xiia' 'e lí² jo¹gí líi²i 'ña'a pe 'in faa²¹a júu³ gacwo¹ Dios 'ii 'e lí² jai²gí líi²i 'in catyaaí² 'in jai² líi²i Cristo.

⁵ 'Iin²¹²na wa'a lí² jileei²¹ 'naa' foo²oo' coon¹³ jmí¹ xiia' pe 'iin²¹²mogii 'áai¹ 'e foo²oo' júu³ gacwo¹ Dios 'naa'. Tyú²gí 'e faa²¹ tsá² 'e júu³ joon lagi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmí¹ xiia' 'e jo 'øø¹²¹-tsi tsá². Pe jmée¹mo to² 'e jmí¹ xiia' do wa'a seein²¹ jaain²¹ jee²¹² do 'in lí² jma² tsá² júu³ 'ee 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ xiia' do joon coon¹³ la joon lí² fee¹gí 'e jai² líi²i 'in jai² líi²i Cristo 'in ganúu²u. ⁶ Joon, tsaru¹u', jo 'e to² 'í³ tyii' wa'a cwée¹na jee²¹² 'naa' joon sí³na 'naa' coon¹³ jmí¹ xiia' 'e jo 'øø¹²¹mo-'oo'. Pe jmaa¹i to² tyii' wa'a cwóo³oo coon²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios jna 'e 'øø¹²¹-tsii, si coon²¹ júu³ jmí¹-tsi 'ee, si coon²¹ júu³ ga'ii¹³na cwo¹ Dios jna 'ee, si coon²¹ júu³ tya' xiiala 'ná¹ ngí¹i tsá² 'ee. Jmaa¹i to² tyii' 'e júu³ joon.

⁷ Jiin¹³ la lí² lúu¹ 'e xúu² tsá² si tun¹ 'ee 'e jo 'iin²in røø²¹. Wa'a jo 'iin²in 'e lúu¹ do jiin¹³ la to² tyú² solfa jo iliñí² tsá² 'ee sóoin¹ 'iin². ⁸ La joon jon coon¹³ 'e lúu¹ 'láa² 'e xúu² tsá² li náa¹ 'nii²¹, wa'a jo røø²¹ 'iin²in jo 'e tyú² tya¹ 'láa² 'e tsalín² jee²¹² 'nii²¹. ⁹ La joon lí² coon¹³ 'naa', wa'a sñ²¹ tsá² 'naa' coon¹³ jmí¹ 'e jo 'øø¹²¹-'oo', ¿xiiala ilí² 'øø¹²¹mo-'oo' 'e jin²in? Lawa'a 'e gafaa²¹o jee²¹² tyí². ¹⁰ 'E la ja²mo 'láai² jmí¹ sá² 'e síi¹ tsá² la 'ui juncwii²¹ joon 'in tñi²¹ 'e jmí¹ do 'øø¹²¹mo-tsi. ¹¹ Pe wa jo 'øø¹²¹-tsii

'e jmí¹ fee¹ tsá² jna lawa tsá² coon²¹ fuu²¹ lí¹na tya'a la joon jon 'ido tyiajna. ¹² Joon, tsu 'wii¹³ joon, tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' 'áai¹ 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' to² jmaa^{2aa} jee²¹² 'in jai² lí²ⁱ Cristo, cwo¹³-oo' i'ii¹³naa' 'e tyiin^{2gi} 'e to² do 'e uncoon¹³ 'in tsá² xeei' do 'in jai² lí²ⁱ Cristo 'e ilí² jai^{2gi} lí²ⁱ.

¹³ Joon 'in tsá² 'in faa^{21a} jee²¹² 'naa' coon¹³ jmí¹ xiia²¹ 'ná¹-a mí² tyani Dios wa'a cwo¹ Dios 'ii 'ii²¹ ilí² jma^{2a} júu³ 'naa' 'ee 'øøi²¹-tsi 'e gajin²in do. ¹⁴ Wa'a fuu²¹²uu coon²¹ júu³ tyú² coon¹³ jmí¹ xiia' 'e jo 'øøi²¹-tsii jii¹³ espíritu tyiia 'in faa^{21a} 'e júu³ tyú² do joon jo 'ee to² 'í³ 'e 'øøi^{21gi}-tsii. ¹⁵ ¿Wa lí² la joon, 'ee 'ná¹ jmáa^{3aa}? Ifuu²¹²uu júu³ tyú² tyiia coon¹³ espíritu tyiia pe la joon jon coon¹³ 'e 'øø²¹mo-tsii. I'øø^{3øø} jon coon¹³ espíritu tyiia pe i'øø³oo jon coon¹³ 'e 'øø²¹mo-tsii. ¹⁶ Tsu wa'a jii¹³ coon¹³ espíritu tyi'i un'goo^{1o} Dios 'in tsá² 'in gacwéi¹ jee²¹² 'naa' jo i'øøi²¹-tsi 'e 'ma^{2u}un cwo^{21o} Dios, joon jo lí² uncaan²¹in coon¹³ 'na coon¹³ 'e fo^{21o} do. ¹⁷ Joon xufiin¹³ 'áa¹mo tyú² 'e júu³ fo^{21o} do jo iuncoon¹³ 'in tsá² do wa'a jai^{2gi} ilí²ⁱ. ¹⁸ Cwo^{3oo} 'maai¹³ Dios 'e fuu²¹²gii lagi jileei²¹ 'naa' coon¹³ jmí¹ xiia'. ¹⁹ Pe mo nitaan²¹²na jee²¹² 'in jai² lí²ⁱ Cristo 'iin²¹²gii 'áai¹ wa fuu²¹²uu fiin¹³ 'ñá² júu³ 'e 'øøi²¹-tsi 'in tsá² do 'e 'e^{2e} 'ido lagi dyá² mil júu³ xiia' 'e jo 'øøi²¹-tsi.

²⁰ Tsaru^{1u}, jo 'i¹-oo' la 'i¹-tsi xuui²¹². Cwoliin^{1naa} lawa' yuun²¹ cwáain¹ tya' jilaa²¹ 'e gó² pe lawa'a tsacøøi¹³ 'in nii²¹²-tsi coon¹³ jilaa²¹

'e 'i¹-'oo'. 21 Ni jí² tya' ley 'e jin'²: “Ifuu²¹²uu 'in tsá² lo coon¹³ jmí¹ xiia', coon¹³ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in faa'²¹a jmí¹ 'e jo 'øøi'²¹-tsi pe jo icón² 'in tsá² do cwáain¹ tyiia, jin'²in Ña'ñu¹u'.” 22 Coon¹³ la joon ilí² tí²¹na' 'e 'e jmí¹ xiia' faa'²¹ tsá² 'ii'²¹ tya' Espíritu tya' Dios lí² lawa coon²¹ lí² tya' 'in jo jai'² lí²i Dios. Pe mo faa'²¹ tsá² júu³ cwo'¹ Dios 'ii' 'e lí² lawa coon²¹ lí² tya' 'in jai'² lí²i Dios jon' tya' 'in jo jai'² lí²i. 23 Joon wa foo²oo' jileei'²¹ 'naa' jmai'² jmí¹ xiia' la 'ii'²¹² incaan²¹naa' joon 'inlí¹³ 'in jo ñi¹ si jo jai'² lí²i 'ee i'ii'²¹ jee²¹² 'naa', çti jon' ijin'² 'in tsá² do: Joon galí² tsá² caa²¹mo 'naa'? 24 Pe wana jileei'²¹ 'naa' foo²oo' jmai'² júu³ cwo'¹ Dios 'naa' joon i'ii'²¹ jee²¹² 'naa' 'in tsá² 'in jo jai'² lí²i si 'in jo ñi¹ 'ee ilí² tsáa¹mo-tsi 'e røø²¹i tsaa² joon icón² 'ii'²¹ tya' 'ña'a. 25 Joon iliñi¹ la tí² jün'¹³ la 'i¹-tsi mi nuu¹un 'e júu³ foo²oo' 'naa' joon isii'¹ woní¹ tyani Dios, joon ijin'²in 'e la ja'²mo seein²¹ Dios jee²¹² 'naa'.

Jmaa²aa' jilaa'²¹ coon'²¹ tún²-un

26 La joon, tsaru¹u', mo lícaan²¹naa' jmoo²oo' jilaa'²¹ 'e lijai'²gí lí²i jileei'²¹ 'in jai'² lí²i Cristo. La jaan²¹naa' lí²-i jmáa¹a coon²¹ sóoin¹ 'e cwo'¹o 'maai'¹³ Dios si coon²¹ júu³ 'e 'e'²e tsá² 'ee, si coon²¹ júu³ 'e gacwo'¹ Dios 'e ili'øø'²¹mo-'oo' 'ee, si lí²-i faa'²¹a tsá² coon¹³ jmí¹ xiia' 'ee, si lí²-i jma'² tsá² júu³ 'ee 'øøi'²¹-tsi 'e júu³ xiia' do 'ee. Pe jilaa'²¹ 'e jmoo²oo' jmai'² ilijai'²gí lí²naa'. 27 Joon wa'a faa'²¹ tsá² coon¹³ jmí¹ xiia' ná¹ faa'²¹ tsá² tí' ca jaain²¹ joon jün'¹³ gáí¹ lí² faa'²¹a si wa fúui¹ 'ee gaai²¹ lí²

faa'²¹a. Joon 'ná¹ liseein²¹ tsá² 'in lí² jma'²a júu³ 'ee 'øøi'²¹-tsi 'e jmí¹ xiia' do. ²⁸ Joon wa jo 'in seein²¹ 'in lí² jmá² júu³ 'e jmí¹ xiia' do 'e tyú²gi wa'a ján² tii² 'ido li sicaan²¹naa' joon fee'¹i 'ña'a coon¹³ Dios. ²⁹ Joon 'in faa'²¹a júu³ cwo'¹ Dios 'ii jiin¹³ gáí¹ si gaai²¹ 'ee lí²-i faa'²¹a joon 'in catyaaí²gi do 'ná¹ jmáa¹a 'ii'²¹ wa røø²¹ si jo røø²¹ 'ee. ³⁰ Joon wa'a faa'²¹ tsá² joon la 'ii'²¹² joon Dios cwo'¹ tsá² xeei' 'in tyíin¹in do coon²¹ júu³gi, 'in faa'²¹a nifu dogi 'ná¹ ján² faa'²¹a. ³¹ Joon coon¹³ la joon jileeí²¹ 'naa' 'in 'ii'²¹ júu³ cwo'¹ Dios 'naa' lí²-i foo²oo' ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ joon jileeí²¹ ilitii²¹mo joon itya²gi-tsi. ³² Lí²-i tyu'² to² espíritu yaai 'in tsá² 'in gacwo'¹ Dios júu³ do. ³³ Tsu Dios líi¹i Dios 'in jmoo¹o coon²¹ tún² jon' wa'a to²o mii¹³.

Joon la jmoo¹o jileeí²¹ tsaru¹u' catyaaí² la caain²¹ li jai² líi²i tsá² ³⁴jo cwói¹ faa'²¹a tsamí²jee²¹ licaain²¹ tsá² jai² líi²i Cristo, tsu tsaa¹³mo la joon. 'Ná¹ jmáa¹a nuu¹³u jiin¹³ la to² tyu'² ley tya' Dios. ³⁵ Wa 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ná¹ unngii¹i ñuu¹ tya'a mo cwoliin¹in tya'a. Tsu 'e gó² wa'a faa'²¹a tsamí²jee²¹² li li caain²¹ tsá².

³⁶ Untii¹³du¹-oo' 'e júu³ tyú² tya' Dios jo mo ga'láa² 'wii²¹²jee²¹² 'naa' jon'gi jiin¹³ 'naa' 'in ga'ii²¹i 'e júu³ tyú² do. ³⁷ Joon wa 'inlíi¹³jee²¹² 'naa' 'i¹-tsi 'e ga'ii²¹i to² tyu'² Dios 'e cwoo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii, si 'i¹-tsi 'ee 'e faa'²¹a 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyú² cwoliñi¹o 'e júu³ fuu²¹²uu 'naa' lo lawa' júu³ 'e gatyu'² to² 'ña'-o Ña'ñu¹u'. ³⁸ Joon wa jo 'iin²¹²in licwii¹ 'e júu³ tya' Dios lo joon jo 'ná¹ licwii¹in tsá² 'ii.

39 Joon, tsaru¹u', cwoo¹³-oo' 'e i'ii¹³naa' júu³ 'e gacwo¹ Dios 'naa' joon jo tsaai¹³ faa²¹ tsá² coon¹³ jmí¹ xiia'. 40 Pe coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo', jmoo²oo' jmai² 'e røø²¹ joongi coon²¹ tún².

15

Mo gajin¹ Cristo jee²¹² 'lí²¹²

1 Joon nano, tsaru¹u', 'iin²¹²na untii¹³ii-'oo'naa' tún¹ 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e gacwo³oo 'naa' la mo jéei¹. Joon ga'ii¹³naa' 'e júu³ tyú² do joon tá² taan²¹²naa' coon¹³ 'e júu³ do. 2 Joon coon¹³ 'e júu³ tyú² do gauntiin¹³naa' wa'a jo tæ²æ² 'e júu³ gacwo³oo 'naa' wa'a jo 'e to² 'í³gi 'e jai² galí²naa'.

3 Tsæ gacwo³oo 'naa' 'e júu³ tyiin²gi 'e ga'ii¹³na. Ga'e²ee 'naa' 'e gajún¹ Cristo 'wii²¹² tsaa² tyijna' jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios. 4 Ga'e³ee 'naa' jon 'e ga'aa¹mo tsá² 'ii pe mo gangí²i 'ní¹ jmí²¹² gajin¹o tún¹ jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios. 5 Joon gajné¹mo tyani Tú³ joon mi yuui¹³ joon tyani 'in apóstoles tya'a. 6 Joon mo ngayuui¹³ joon gajné¹mo tyani tsaru¹u' 'in ñá² cíein¹³ lí¹³gi 'e coon²¹ tiempo do. Joon seen²¹mogi fúui¹ 'in tsá² do, xæfiin¹³ 'inlí¹³ nigajún¹mo. 7 Mo ngayuui¹³ joon gajné¹mo tyani Jacobo, joon mo líciin²¹gi joon tyani jileei²¹ apóstoles catyaaí²gi.

8 Joongi lí gatséi¹ gajné¹mo tyaní³ii joon lí¹na lawa jaain²¹ 'in galiseein²¹ 'e gó². 9 Joon jna-a 'in 'wéi¹gi la jee²¹² jileei²¹ 'in apóstoles do. Ca jo tí²na wa unsii²¹ tsá² jna apóstol tsæ niga'øø¹moo 'in tsá² 'in gajai² lí²i Cristo. 10 Pe tsæ 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios

tyiia lí¹na jiiⁿ1¹³ la lí¹moo. Joon 'e galí² feei¹-tsi tyiia jo gangó¹ lí caai¹, lí cii¹³ gajmaa¹a tsu jna-a gajmáa³aa to² 'áai¹gi lagí 'in catyaa²gi do. Pe jon'gi jna 'in gajmaa¹a 'e to² do, 'e feei¹-tsi Dios 'wii²¹² tyiia gacwo¹o jna pí³. 11 Coon²¹ røø²¹ 'e júu³ cwoo¹³o'o 'naa' joon jo 'ee to² 'í³ wa'a jna-a sí 'ido 'ee, pe 'naa'gii' laja²mo galí²naa' 'e júu³ do.

Xiiala ilí² mi jiiⁿ1 tsá²jee²¹² 'lí²¹²

12 Pe wana ga'ee¹³e 'e 'naa' 'e Cristo nigajiiⁿ1^o jee²¹² 'lí²¹², ¿xiiala lí² jin² 'inlí¹³ jee²¹² 'naa' 'e jo jiiⁿ1^{gi} tsá²jee²¹² 'lí²¹²? 13 Tsu wa mo jo ijiⁿ1^{tsá} jee²¹² 'lí²¹² jiiⁿ1³ 'ña'a Cristo jo mo gajiiⁿ1ⁱⁿ jee²¹² 'lí²¹². 14 Joon wa jo mo gajiiⁿ1ⁱⁿ Cristo jee²¹² 'lí²¹² 'e júu³ tyú² do 'e fuu²¹u'u 'naa' jo 'ee to² 'í³ joon jo 'ee to² 'í³gi 'e nigalijai² galí²naa'. 15 Joon wa mo jo gajiiⁿ1ⁱⁿ Cristo jee²¹² 'lí²¹² galí¹na' tsá² tajúu³i cwáain¹ tya' Dios, tsu nigasii¹³oo'o 'e Dios nagaun-jiⁿ1ⁱⁿ Cristo jee²¹² 'lí²¹². Joon wa mo'o jo¹o 'e jo jiiⁿ1ⁱⁿ tsá²jee²¹² 'lí²¹² la joon jon jo gaunjiⁿ1ⁱⁿ Dios Cristo jee²¹² 'lí²¹². 16 Tsu wa jo jiiⁿ1^{gi} 'lí²¹² jon'gi gajiiⁿ1ⁱⁿ Cristo jee²¹² 'lí²¹². 17 Joon wa jo mo gajiiⁿ1ⁱⁿ Cristo jo 'ee to² 'í³ 'e nigajai² galí²naa' 'in Cristo do. Joon røø²¹gii' tsaa² tyii'. 18 Joon jo tiin¹³mo 'in tsá² 'in najóin¹ jo¹o lí²i Cristo. 19 Joon wa 'e jai² lí²na' Cristo jmaa¹i to² tyi' jiiⁿ1³ mo toon²¹²on' fu juncwii²¹ lo lí²na' tsá² 'in fúu²-u 'áai¹.

20 Pe 'e la ja²mo nigajiiⁿ1ⁱⁿ Cristo jee²¹² 'lí²¹² joon lí¹i lawa' 'e 'oofuu²¹ 'e cún¹ tsá² nifu 'e ga-roo²¹. 'Ii gajiiⁿ1^o jéi¹gi lagí jileei²¹ 'in jiiⁿ1ⁱⁿ. 21 Joon la ga'naai²¹ 'wii²¹² 'e júun²in tsá² 'wii²¹²

tya' jaain²¹ tsá² la joon jon 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² ijiin¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹². 22 Tsu jilee²¹mo nigajúin¹ 'wii²¹² 'e gajmaa¹a Adán do, la joon jon jilee²¹ lí²-i jiin¹in 'wii²¹² 'e gajmaa¹a Cristo. 23 Joon ijiin¹o la jaain²¹ jiin¹³ la tíi²i, Cristo nifu, líi¹i la lí² 'e 'oofuu²¹ 'e cún tsá² nifu, joon mo ngayuui¹³ joon, mi cwee¹i Cristo tún¹ ijiin¹o jon jilee²¹ 'in líi¹i tsá² tya'a. 24 Joon mo ngayuui¹³ joon ijó¹ jmíi²¹² lí tséi¹, joon Cristo i'ín²in jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² joon ijon²-o ja'cwoo²¹o Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e tyu^{2u} to² 'ii. 25 Tsu Cristo 'ná¹ tyu² to² jilaa²¹ ca gali²o jilee²¹ 'in 'eei¹ 'ii. 26 Joon 'e júuin² tsá² lí² la líi²i jaain²¹ 'in 'eei¹ 'ii. Pe lí gatséi¹ i'ín²in jon Cristo 'e júuin² tsá². 27 Tsu Dios gacwo¹o Cristo 'e ilí² tyu^{2u} to² jilaa²¹ pe mo gajin² 'e júu³ tya' Dios la joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jo gacwo¹o Dios Cristo wa tyu^{2u} to² 'ii, tsu 'ii-o gacwo¹o wa'a tyu^{2u} to² jilaa²¹. 28 Joon mo ga'yee²¹i 'e tyu² Cristo to² jilaa²¹ joon icwóo¹i 'ña'a Cristo 'e ityu² Dios to² 'ii tsu 'ii Joon¹on Dios. Joon coon¹³ la joon Dios 'e ilí² tyu^{2u} to² la jilaa²¹.

29 Joon seen²¹mo 'inlíi¹³ 'in saai²¹ tsá² jmíi²¹ tya' 'in najúin¹. Pe wa jo ijiin¹in jee²¹² 'líi²¹² 'in najúin¹ do, ¿'ee lí' saai²¹ 'in tsá² do jmíi²¹ tya' tsá² xeei²¹, tsu jo ijiin¹in tún¹?

30 Joon, wa jo ijiin¹in tsá² tún¹, ¿'ee lí' toon²¹² jna'a tóoin¹ 'mó¹ la coon²¹ tøøi²? 31 Tsu la coon²¹ jmíi²¹² tsaai¹³ ilí² júun²na. Joon ja²mo júu³ tyiia. Joon ja²mo jon júu³ tyiia 'e 'áa¹mo jløø¹³na 'e ja²mo jon líi²naa' Ña'ñu^{1u} Jesucristo. 32 Joon ¿'ee gajmee¹i tyiia mo gatíi¹na coon¹³ 'in tsá² née¹i

Efeso do 'in lí¹i lawa' joo²¹ 'lí¹i³ wa jo ijiin¹in tsá² tún¹ jee²¹² 'lí¹i²¹²? Wa jo ijiin¹in tsá² jee²¹² 'lí¹i²¹² 'øøi²¹mogi-tsi 'in tsá² 'in jin²in: “Cwotyé³e' joongi cwo'né³e' tsu tsa'oo¹gi ijúun²mo'.”

³³Jo cwo²oo' wa'a cón² tsá²'naa' tóo². 'E lí²jiin¹³ la jin² tsá²: “Wa'a 'in tyú¹ ngí¹ coon¹³ 'in tsá² 'in jmoo¹o 'e gó² un'lí¹³i 'in tyú¹ do.” ³⁴Cwongí²í²í² tún¹ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹, ngí²í²í² coon²¹ tún² joon jo 'noo²oo' tsaa² tsu 'inlí¹³ jee²¹² 'naa' jo cwii¹in Dios. Fuu²¹²uu 'naa' 'e wa'a cwo³oo 'naa' fa'í²¹.

Xiiala lí¹i tsá² mi jiin¹in

³⁵Pe lí²-i unngí¹i tsá²: “¿Xiiala ijiin¹in tsá² jee²¹² 'lí¹i²¹²? ¿Xiiala ilí² cuerpo tya'a?” ³⁶Lawa'a tsá² caa²¹mo 'in unngí¹i wa' la joon. Tsu mo jñí² tsá² jún², 'e jún² do 'e gajñí² tsá² 'ná¹ júun²mo wa' icwaan²¹in 'e saa²¹ tya'a do. ³⁷'E jún² 'e jñí² tsá² jo li la lí 'e saa²¹ inii¹³ do. Jiin¹³ 'e li la lí coon²¹ mí³ trigo sí coon²¹ mí³ xiia' 'ee do. ³⁸Pe mo ngayuui¹³ joon gacwo¹ Dios 'e mí³ jún² do la lí 'e 'iin²¹²in. ³⁹Joon jo jilaa²¹ cuerpo 'e jo coon²¹ røøi²¹ lí². Ca 'ii¹³ 'e ngú¹ taan²¹²in tsá², joon ca 'ii¹³gi 'e ngú¹ taan²¹²in joo'núu³ la joon jon ngú¹ ton¹ 'e xiia' lí², joon ngú¹ xiia' tya' joo²¹ taai² jmí²¹. ⁴⁰La joon jon sá² cuerpo tya' 'in taan²¹²in fu ñu'fú² la joon jon sá² cuerpo xiia' tya' 'in taan²¹²in fu juncwii²¹. Joon 'e 'ya²gi tya' 'e cuerpo sá² fu ñu'fú² sisí¹mo coon¹³ 'e 'ya²gi tya' cuerpo sá² fu juncwii²¹. ⁴¹'E jná² joo²¹ tya' ñi¹ sisí²mo coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya' sí²¹, la joon jná² joo²¹ tya'a sisí²mo coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya' núu¹. La joon jee²¹² 'in núu¹ do jmaai¹³

tyiin²gi 'ii. ⁴² La joon lí² mo jiin¹ tsá² jee²¹² 'lí²¹². Ga'aa²¹mo tsá² ngú¹ 'e ilí² jgoo²¹ pe ijiin¹in 'e jo igoo²¹gi. ⁴³ 'Aa²¹mo 'e jo tsáai¹-tsi tsá² pe ijiin¹in coon²¹ 'e 'ya²gi 'áai¹. 'Aa²¹mo 'e 'wói¹ pe ijiin¹in 'e 'gøø¹¹³ 'áai¹. ⁴⁴ 'Aa²¹mo tsá² coon²¹ cuerpo 'e sá² fu juncwii²¹ pe ijiin¹in coon²¹ cuerpo 'e sá² fu ñu'fú². Tsu wana sá² cuerpo fu juncwii²¹ lo la joon jon sá² cuerpo fu ñu'fú².

⁴⁵ Tsu la joon jin² júu³ tya' Dios: "In tsañuu¹ nifu, Adán, ga'ii²¹mo juncwii²¹ tya'a", pe 'in Adán 'in ti gáí¹, jaain²¹ espíritu 'ii joon 'ii cwoo¹ juncwii²¹ tya' tsá². ⁴⁶ 'E cuerpo 'e i'ii¹³na' 'e icwo² Cristo jna' lí² fu ñu'fú² jo 'ii¹³na' nifu pe ga'ii¹³na' nifu coon²¹ cuerpo lí² fu juncwii²¹ lo. Pe ciiin²¹gi i'ii¹³na' 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁷ 'In tsañuu¹ nifu galí¹i cwoo¹³, pe 'in ti gáí¹ do jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁸ Joon jilaa²¹ cuerpo tya' tsá² taan²¹²in fu juncwii²¹ lo li la li cuerpo tya' 'in nifu do, lí¹i cwoo¹³. Pe 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú² lí¹i la lí¹i 'in ti gáí¹ do 'in cwéi¹ fu ñu'fú². ⁴⁹ Joon la galí¹na' la galí¹i 'in nifu do, la joon jon ilí¹na' la lí¹i 'in cwéi¹ fu ñu'fú².

⁵⁰ Fuu²¹²uu 'naa', tsaru¹u', jo lí² tsa'ii²¹i li tyu² Dios to² 'e ngú¹ taan²¹²na' tsu 'e jo ta² jo lí² uncaan²¹in coon¹³ 'e ta² coon²¹ tøø²mo. ⁵¹ Pe 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ júu³ 'uui²¹: Jo jilee²¹na' ijúun²na' pe jilee²¹e' iunsi²¹mo'. ⁵² 'E cataa²¹² ilisi²¹na', jiin¹³ coon¹³ 'e jøø²¹ unni² tsá² ilisi²¹na' mi nu²¹u' 'e 'iin² 'e lúu¹ tya' Dios li tséi¹. Tsu i'iin²in 'e lúu¹ do joon iunjiin¹in Dios 'in nijúin¹ 'e jo júuin²gi joon jna'gi' ilisi²¹na'. ⁵³ Tsu 'e ngú¹ taan²¹²na' no 'e jo taa²¹ 'ná¹ lisi²¹i coon¹³ 'e taa²¹

coon²¹ tøø²mo. 'E cuerpo tyi' 'e lí² júuin² 'ná¹ lisi²¹i coon¹³ 'e jo júuin²gi. ⁵⁴ Joon mi lí² jilaa²¹ 'elo, mi lisi²¹i ngú¹ taan²¹²na' 'e jo taa²¹ coon¹³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo, joon mi lisi²¹i cuerpo tyi' ilí² júuin² coon¹³ 'e jo júuin²gi itiin¹³in jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "Gatsé¹mo coonti 'e júuin²gi tsá² tsu gali¹o Dios. ⁵⁵ Jo 'goo²¹gi' wa' ijúuin²gi' tsu jo tyu²gi 'mó¹ jna' to²." ⁵⁶ Tsu la mo jéei¹ lí²-i tyu²u jna' to² coon¹³ 'e tsaa² ga'naa²¹ jna' joon 'e ley do ga'e²o jna' jilaa²¹ tsaa² 'e ga'naa²¹a'. ⁵⁷ Pe cwoo²¹o' 'maai¹³ Dios 'e 'wii²¹² Ña'ñu¹u' Jesucristo Dios ga'ín²in tsaa² tyi' joon jo 'ná¹gi nuu²¹u' to² tyu² 'mó¹ ijúun²na'. ⁵⁸ Joon tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u' tá² taain²¹-oo', joon jo tó²uu' 'e jai² lí²naa', cwojmaa²gi' 'e to² gacwo¹ Ña'ñu¹u' 'naa' jmaa²aa' tsu ñi³ 'naa' 'e jilaa²¹ 'e jmoo²oo' sicaan²¹naa' coon¹³ Ña'ñu¹u' jon'gi 'e ngó² li caai²¹.

16

Sáa¹³naa' cuu² tya' tsaru¹u'

¹ Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² isaa¹³ 'naa' tya' 'in tsaru¹u' 'in jai² lí²i, cwojmaa²aa' jiin¹³ la nigafuu²¹²uu 'in jai² lí²i néei¹ li sii²¹ Galacia. ² Gafuu²¹²uu 'ido wa'a la coon²¹ jmi²¹² 'e 'láa² 'wii²¹² semóo¹ la jaain²¹ 'ná¹ saa¹³xu jiin¹³ la nigajna²a. Joon coon¹³ la joon jo 'ná¹ un'laa²¹i mi cwé¹na. ³ Joon mi cwé¹na isi²¹na tsá², 'in gatyii¹³naa', 'e tsacoon¹on 'e cuu² do fu Jerusalén. Joon icwo³oo jí² tya' 'in tsá² do 'in tsacoon¹on cuu² do tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Jerusalén. ⁴ Joon wana

jméi¹ tyiia ní³ii jon, joon 'in tsá² do lí² tsalín²in
coon¹³ jna.

'E 'í¹-tsi Poo² lí' tsáa¹a

⁵ Yuu²na fu¹ ingí³na fu lí sii²¹ Macedonia joon mi
yuui¹³ joon icwé¹na fu Corinto. ⁶ Joon coon²¹ jo
ngá¹mo wa' ijoon²¹oo coon¹³ 'naa' coon²¹ sii¹³xu,
sí ijoon²¹oo coon¹³ 'naa' la tøø² jiin²¹ cwii²¹ 'ee.
Joon 'naa', ilí² uncoon¹³naa' jna fu¹ 'yuu²na. ⁷ Tsu
jo 'iin²¹²na wa'a jiin¹³ 'e jøø³na 'naa' lí ngí³na. Pe
'iin²¹²na jóon³oon coon¹³ 'naa' coon²¹ sii¹³xu wa'a
cwoo¹i Ña'ñu¹u'. ⁸ Pe ijóon³oo lo fu Efeso ca mi
ngíi² jmíi²¹² Pentecostés tsu ⁹ xuñin¹³ fúu¹mo 'in
'eei¹ jna lo pe fee¹gi to² sá² tyiia 'e lí² lawa coon²¹
'e ino².

¹⁰ Joon cwoo¹³-oo' 'e tyú²-u 'íi¹-tsi Timoteo mi
cwee¹i tsu jmoo¹-o jon 'ido to² tya' Ña'ñu¹u' jiin¹³
la jmóo³ jna. ¹¹ Tsu 'wii¹³ joon jo cwoo²oo' wa'a
jiin¹³ jaain²¹ jo tsáai¹-tsi 'ii. Jajøø²¹²i jna 'wii¹³ joon
uncoon¹³naa' 'ii fu¹ 'yúu¹i coon¹³ 'e tyú²-u. Joon
lo-o sijeen²na'a coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaaí² 'ii.

¹² Joon cwáain¹ tya' 'in tsaru¹u' Apolos do.
'Áa¹mo gamí³ii tyaní¹i wa'a itsajøø¹i 'naa' coon¹³
'in tsaru¹u' catyaaí² pe jo mo gali'in²¹²in nano.
Joon joo²¹-o mi jøø²i.

'Aa²¹²-o jin² Poo²

¹³ Lí³ jmaa²aa' joon tá¹ taain²¹²-oo' coon¹³ 'e
jai² líi²naa'. Jo jmaa²aa' 'goo²oo', ngíi²ii' la tíi²
ngí¹ tsá² 'in uncoon¹³ Dios 'ii. ¹⁴ Joon jilaa²¹ 'e
jmoo²oo', jmoo²oo' tsu 'wii¹³i 'iin²¹²gíi' 'áai¹ Dios
coon¹³ tsá².

15 Joon, tsaru¹u', ñí² 'naa' 'e Estéfanos coon¹³ 'in tsá¹ in^{uu} tya'a 'ii nifu jai² galí²i 'e júu³ tyá² tya' 'e tiin¹³ tsá² jee²¹² 'in néei¹ fu li sii²¹ Acaya. Joon gacwo²-tsi gaunjí²in 'in jai² lí²i Cristo catyaai².
 16 Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyani²ii' wa'a ijmaa²aa' núu¹³uu' tsá² la 'ii la joon jon jileei²¹ 'in uncoon¹³ joon 'in jmoo¹o to² tya' Dios. 17 Galijløø¹³moo 'e cwoliín² Estéfanos, coon¹³ Fortunato, coon¹³ Acaico. 'In do gajmee¹i tyiia 'e jo lí² jméi¹ 'naa' tsu jo toon²¹²o'o coon¹³ 'naa'. 18 Tsu 'in tsá² do gauntyá²-tsii la joon jon 'naa' gauntyuu²¹-'oo'. 'Ná¹-a un'goo³o' tsá² la 'ii.

19 'Aa²¹²moo' fuu²¹²uu jin² 'in jai² lí²i Cristo 'in néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia. La joon jon jin² Aquila coon¹³ Priscila coon¹³ jileei²¹ 'in jai² lí²i Cristo 'in uncaan²¹in in^{uu} tya'a 'e un'goo²¹o Dios. Jin²in la 'oo²¹ ru¹u' coon¹³ Ña'ñu¹u'. 20 Joon jileei²¹ 'in jai² lí²i Cristo néei¹ lo jin²in: "Aa²¹²moo'." Fee¹³naa' 'e tyá²-u la jaiin²¹ la jaan²¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'.

21 Jna-a, 'in sii²¹ Poo², jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwóo³oo.

22 Cwoli'ee¹mo Dios jileei²¹ 'in jo 'iin²¹²in Ña'ñu¹u' Jesucristo. ¡Ná¹ jee²¹² jna', Ña'ñu¹u'!

23 Cwouncwaa¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo 'naa'.

24 Joon cwoliñí²ii' 'e 'iin²¹²na 'naa' 'wii¹³i Cristo Jesús. Amén.

Juu³ ty² 'e gafaa^{'21} Dios tya' tsá²
New Testament in Chinantec, Quiotepec
(MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e